Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

2021-2037

Gemeente Waterland

Goede

onderwijsvoorzieningen

Zorgvuldig met lasten

Gemeente Waterland

SAMENVATTING

Het voorliggende document is het Integraal huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Waterland. De status van dit plan is dat het een informatiedocument is. Het is (nu) nog geen verplichtingendocument zoals met de komende onderwijswetgeving per januari 2024 wordt beoogd om een verplicht IHP op te stellen.

Hoofdstuk 1 behandelt de aanleiding, status, reikwijdte en totstandkoming van het IHP evenals de huidige wettelijke taken van gemeente en schoolbesturen. In hoofdstuk 2 gaan we in op feiten en cijfers van de gemeente Waterland die van belang zijn voor de onderwijshuisvesting. Hoofdstuk 3 zet de aanwezige capaciteit van de schoolgebouwen af tegen de ruimtebehoefte van de scholen en benoemt op basis van de beschreven toekenningscriteria uit de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2021 of uitbreiding te verwachten valt. Algemeen zijn er extra investeringsmiddelen nodig voor 1e inrichting (meubilair en leermiddelen). Aan extra ruimte is in de toekomst misschien tijdelijk extra ruimte nodig in Monnickendam. In Ilpendam is uitbreiding voor de scholen in de Grote Grutto nodig. Deze is inmiddels in het Programma onderwijs huisvesting 2022 toegekend en wordt in 2022 gerealiseerd.

Hoofdstuk 4 kijkt verder dan het capaciteitsvraagstuk waar de verordening in voorziet en gaat dieper in op aspecten als renovatie en vernieuwbouw, maar ook op kwalitatieve aspecten als ventilatie, kinderopvang, onderwijsconcepten en keuzevrijheid van ouders. Deze zaken vallen niet primair onder de zorgplicht, maar vragen om beleidskeuzes en bijbehorende financiële middelen.

Hoofdstuk 5 beschrijft vervolgens drie scenario's waaruit de gemeente Waterland een keuze kan maken bij vernieuwing van de onderwijsvoorzieningen. **Scenario I.** Het minimum scenario als Wettelijke Zorgplicht/Ruimtelijke Ontwikkelingen beschrijft de minimaal noodzakelijke en onvermijdelijke investeringen. De Rietlanden is in dit scenario opgenomen vanwege de toegezegde koppeling met extra woningbouw op Marken op de locatie van de Rietlanden. Realistisch gesproken wordt deze woningbouw ongeveer in 2028 verwacht.
Scenario II heet "Zorg(plicht) voor de Samenleving" en gaat deels/uit van (Ver)nieuwbouw van de bestaande gebouwen voor alle nog niet vernieuwde onderwijsgebouwen in Waterland. Dit op basis van de al feitelijk gevolgde beleidskeuze voor vernieuwing van de (overige) onderwijsgebouwen na ruim 40 jaar. Wel dragen de scholen daarin financieel bij als we kijken naar de projecten van Blauwe Ster en de Fuut.
Scenario III, heet "Beperkt Functionele aanpassingen" en kiest in tegenstelling tot scenario II voor een strikter hanteren van het huidige juridische instrumentarium in afwijking van het huidige beleid. Dit scenario sluit niet aan bij het behalen van de doelstellingen van Parijs 2050 en het Klimaatakkoord. Dit scenario is m.u.v. de ventilatieverbeteringen op dit moment niet doorgerekend

omdat verbetermaatregelen bij de gebouwen van De Overhaal en de Binnendijk sterk afhangen van de feitelijke gebouwsituatie. Een nader onderzoek is hier eerst noodzakelijk.

Hoofdstuk 6 geef een doorrekening, inclusief eenmalige uitgaven in 2023 t/m 2027 voor huur, voor de scenario's I, II en III met de bijbehorende investeringsbedragen en nieuwe kapitaallasten op basis van annuïtaire afschrijving. De huidige lasten en de effecten van de scenario's worden in een grafiek in beeld gebracht. Scenario III is pas door te rekenen nadat door een nader onderzoek de kosten in beeld zijn gebracht.

INHOUD

SAMENVATTING

1. Inleiding 7

1.1 Aanleiding 7

1.2 Doelstelling en resultaat IHP 7

1.3 Reikwijdte IHP 7

1.4 Status van het IHP 8

1.5 Huidige wettelijke stelsel, taken en verantwoordelijkheden 8

1.6 Belangrijkste (landelijke) ontwikkelingen 10

1.7 Aanpak 12

2. Huidige situatie onderwijs gemeente Waterland 13

2.1 Scholen in Waterland 13

2.2 Leerlingenontwikkeling 13

2.3 Leeftijd van de onderwijsgebouwen in de Gemeente Waterland 14

3. Behoefte versus capaciteit 16

3.1 Monnickendam 16

3.2 Broek in Waterland 17

3.3 Ilpendam 18

3.4 Zuiderwoude 19

3.5 Marken 19

3.6 Bernard Nieuwentijt College (BNC) 20

3.7 Samenvatting 20

4. Ouderdom gebouwen en kwalitatieve aspecten 21

4.1 Renovatie (wetsvoorstel) of vernieuwbouw 22

4.2 Voortgezet onderwijs 23

4.3 Kinderopvang 24

4.4 Onderwijsconcept 25

4.5 Keuzevrijheid schoolkeuze voor ouders 26

4.6 Ventilatie 27

5. Scenario's huisvesting 28

5.1 Scenario I - Wettelijke Zorgplicht- Geen vernieuwing 28

5.1.1 ..... Monnickendam 28

Primair onderwijs, *Blauwe Ster/Gouwzee* 28

Voortgezet onderwijs, *Bernard Nieuwentijt College* 29

5.1.2 ..... Middelen voor 1e inrichting voor meubilair en leermiddelen 29

5.1.3 ..... Overige acties, *Marken* 29

5.2 Scenario II – Zorg(plicht) voor de Samenleving- Vernieuwing 29

5.2.1 ..... Monnickendam 30

a. Primair onderwijs, *De Blauwe Ster/Gouwzee* 30

c. Voortgezet onderwijs, *Bernard Nieuwentijt college* 30

5.2.2 ..... Marken, *De Rietlanden* 31

5.2.3 ..... Zuiderwoude, *De Overhaal* 31

5.3 Scenario III - Verbetering ventilatie en beperkte functionele aanpassingen 31

6. Investeringen de komende jaren per scenario 33

6.1. Overzicht investering per jaar en scenario 33

6.2 .... Overzicht lastenverloop voor onderwijshuisvesting in de tijd afhankelijk van het gekozen scenario 34

Bijlage 1 – Overzicht leerling ontwikkeling t/m 2026 en Ruimtebehoefte scholen in Waterland in de periode 2021 t/m 2037 40

I. Overzicht leerling ontwikkeling inclusief ruimtebehoefte periode 2018 (historie) tot 2026. 40

II. Ontwikkeling ruimtebehoefte (m²'s) per school in de gemeente Waterland in de periode 2018 (historie) t/m 2037 41

Bijlage 2 – Achtergrond demografie Waterland 42

2.1 De Gemeente Waterland in cijfers 42

2.2 Ontwikkeling van de wijk Galgenriet 42

Effecten Nieuwbouw op leerlingenaantallen..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Bijlage 3 – Capaciteit in lokalen per kern 43

Bijlage 4 – Scorekaarten per school.....45

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In de afgelopen jaren zijn er landelijk veel ontwikkelingen geweest op het beleidsterrein van de onderwijshuisvesting. Bovendien staat er een belangrijke wetswijziging aan te komen. De verwachting is dat per 2024 een meerjarig Integraal Huisvestingsplan (IHP) verplicht wordt gesteld en dat tegelijk daaraan de verplichting wordt gekoppeld dit IHP van financiële middelen te voorzien voor een periode van in ieder geval vier jaar.

Het vorige Integrale Huisvestingsplan van de gemeente Waterland stamt uit 2008. In de afgelopen jaren zijn er echter een hoop ontwikkelingen geweest op het gebied van onderwijshuisvesting in de gemeente Waterland. Zo zijn er renovatieprojecten afgerond en heeft er besluitvorming plaatsgevonden over (ver)nieuwbouwprojecten die nu in uitvoering zijn zoals de Havenrakkers en de Verwondering. Deze ontwikkelingen waren geen onderdeel van het meerjarenplan uit 2008.

1.2 Doelstelling en resultaat IHP

Met het opstellen van het nu voorliggende concept IHP sorteert de gemeente voor op de verwachte landelijke ontwikkeling waarbij een IHP wettelijk verplicht wordt. Daarnaast neemt de gemeente de regie door de lokale opgaven en uitdagingen voor de komende zestien jaar in beeld te brengen. Het plan geeft daarmee zowel gemeente als schoolbesturen inzicht in het huisvestingsbeleid en bijbehorende investeringen voor de komende jaren. Het IHP geeft een financieel meerjarenperspectief voor de komende vier jaar en is daarmee afgestemd op de meerjarenbegrotingscyclus van de gemeente. Verder is het IHP dynamisch en geeft het aan hoe er met de investeringen in gebouwen voor onderwijs om kan worden gegaan. Dit ten behoeve van een duurzame en gezonde onderwijsomgeving voor leerlingen, leerkrachten en ouders in de gemeente Waterland.

1.3 Reikwijdte IHP

In dit IHP wordt gekeken naar alle schoolgebouwen voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs in de gemeente Waterland. De gemeente Waterland telt tien basisscholen verspreid over verschillende kernen. De tien scholen vallen onder drie gezagsorganen, OPSPOOR (Openbaar), CPOW (Confessioneel) en Esprit Scholen (Algemeen Bijzonder Neutraal). Daarnaast is er in de gemeente Waterland één school voor voortgezet onderwijs, het Bernard Nieuwentijt College, in Monnickendam.

In het IHP wordt niet alleen naar het capaciteitsvraagstuk van de gebouwen gekeken, maar ook naar kwalitatieve aspecten. Deze kwalitatieve aspecten volgen uit landelijke thema's die beknopt worden genoemd in 1.5. Het IHP geeft inzicht in de knelpunten en geeft helderheid over de

gewenste oplossingsrichtingen. Waar mogelijk koppelt dit IHP daar op basis van verschillende scenario's investeringsbedragen aan. Ook het voortgezet onderwijs is in dit IHP meegenomen, ondanks de doordecentralisatie. In paragraaf 3.6 wordt dit nader toegelicht.
Hieronder wordt kort toegelicht hoe het huidige stelsel werkt (1.3), hoe het IHP zich daar toe verhoudt (1.4) en welke thema's landelijk spelen (1.5) en van belang waren om mee te nemen in het IHP. Vervolgens wordt beknopt beschreven hoe het IHP tot stand is gekomen (1.6).

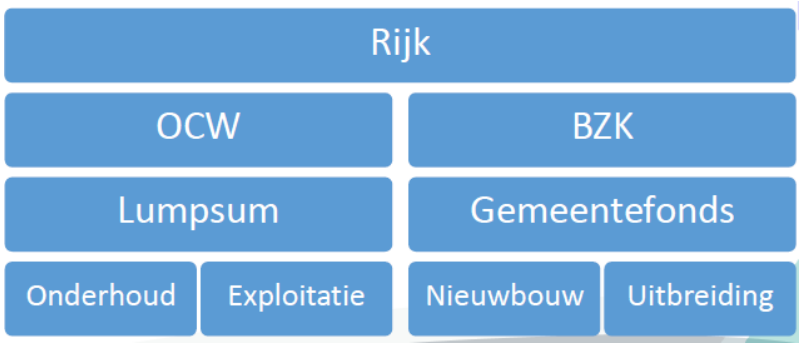
1.4 Status van het IHP

Gemeenten en schoolbesturen zien en beleven een IHP op dit moment verschillend. Waar gemeenten het veelal als een intentie- of ambitiedocument zien afhankelijk van wat de gemeentebegroting toestaat, zien schoolbesturen het meer als een plandocument waarbij de vernieuwing van onderwijsvoorzieningen wordt vastgelegd en beschikbaarstelling van bijbehorende financiële middelen is geborgd. Deze laatste zienswijze, een verplichtingendocument, is het resultaat dat PO-, VO raad, VNG en OCW nastreven met de voorgenomen wetswijziging.

Het nu voorliggende IHP heeft primair de status van een informatiedocument en kan als een ambitiedocument worden gezien. In dit IHP worden drie scenario's aangegeven waarlangs college en raad, in samenspraak met de schoolbesturen, een keuze kunnen maken langs welke lijnen de onderwijshuisvesting de komende jaren wordt vormgegeven. Het IHP is op dit moment geen vervanger voor de bestaande jaarcyclus die volgt uit de verordening. De informatie uit dit IHP kan, als partijen dit wensen, wel automatisch worden gebruikt om in de jaarcyclus van het Programma Onderwijshuisvesting over te nemen.

1.5 Huidige wettelijke stelsel, taken en verantwoordelijkheden

De taken en verantwoordelijkheden van gemeente en schoolbestuur zijn wettelijk bepaald. In afbeelding 1 worden de verantwoordelijkheden en bekostiging beknopt weergegeven.

Afbeelding 1. Bekostigingsmodel en verantwoordelijkheden schoolbestuur /gemeente

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het onderwijs en het bewegingsonderwijs. Deze zorgplicht is opgenomen in de onderwijswetten en verder uitgewerkt in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Waterland 2020. De gemeente is verantwoordelijk voor (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding. De inhoud van deze zorgplicht betekent de verplichting om voldoende m²'s beschikbaar te stellen en daarnaast, moet een bestaand gebouw, technisch veilig zijn.
Deze zorgplicht geldt ook voor de gymzalen. Alle gymzalen in de Gemeente Waterland zijn in eigendom van de gemeente. Vanuit die positie is de gemeente verantwoordelijk voor zowel het groot (planmatig vervangings- en technisch ingrijpend) onderhoud evenals het klein en dagelijks (herstel-) onderhoud. Voor de uitvoering van deze zorgplicht ontvangt de gemeente middelen in de Algemene Uitkering Gemeentefonds (AUGF).

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de instandhouding van het schoolgebouw. Taken als het onderhouden, exploiteren en het uitvoeren van inpandige (onderwijskundige) aanpassingen zijn belegd bij het schoolbestuur. Voor het in stand houden van de schoolgebouwen ontvangen de besturen een materiële instandhoudingsvergoeding (MI-vergoeding). Deze vergoeding wordt gebaseerd op het aantal ingeschreven leerlingen. De verantwoordelijkheid voor renovatie ligt weliswaar bij schoolbesturen maar is complex. Bij renovatie vallen onderhoud en instandhouding samen met ingrijpende vernieuwing. Voor dat laatste krijgen schoolbesturen geen of onvoldoende middelen. Daarbij moet opgemerkt worden dat renovatie als term officieel niet gedefinieerd is in de onderwijshuisvesting.

1.6 Belangrijkste (landelijke) ontwikkelingen

1.6.1. Wetsvoorstel IHP, renovatie en vernieuwbouw

Medio 2018 is op basis van een gezamenlijk huisvestingsvoorstel door PO- en VO-raad en VNG het ministerie van OCW verzocht om te komen tot een wetswijziging. Het voorstel beschrijft maatregelen die de beoogde gezamenlijke verantwoordelijkheid moet borgen en die meer evenwicht brengt in de relatie tussen gemeenten en schoolbesturen. Een belangrijk onderdeel in het voorstel is de voorziening renovatie. Op dit moment is renovatie geen formele voorziening in de onderwijshuisvesting, maar renovatie wordt in de nieuwe wetgeving zeer waarschijnlijk een volwaardig alternatief voor (vervangende) nieuwbouw. De bedoeling is dat renovatie een gemeentelijke verantwoordelijkheid wordt. Er dreigt hier een (nieuw) mandaat voor de gemeente zonder overheveling van bijbehorende middelen.

1.6.2. Kinderopvang en Onderwijs

De samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang wordt steeds sterker. Het ontstaan van samenwerking kan komen door een gedeelde visie op de ontwikkeling van kinderen, vergroting van het marktaandeel en/of het behoud van een voorziening door samenwerking of door een integraal huisvestingsplan. In de praktijk zijn er verschillende vormen te vinden van samenwerking, waarvan een Integraal Kindcentrum (ICK) de meest vergaande variant van samenwerking is. In een IKC is sprake van één pedagogische visie, één team en één centrale aansturing. In het huidige regeerakkoord krijgt het IKC nadrukkelijk aandacht en steeds meer gemeenten zijn actief in het bevorderen van de totstandkoming van IKC's.

1.6.3. Ventilatie

Het Rijk heeft extra middelen aan schoolbesturen en gemeenten toegezegd om het binnenklimaat in bestaande schoolgebouwen te verbeteren. De Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) is een uitkering voor gemeenten om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen te verbeteren. Het rijk stelt hiervoor per project een subsidie beschikbaar van maximaal 30% van de kosten.

Formeel is het binnenklimaat primair de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Het grote knelpunt bij deze subsidie is het plotseling en onverwacht beschikbaar komen ervan, het incidentele karakter en de noodzakelijke “eigen inbreng” van 70% van de kosten door schoolbesturen en/of gemeenten.

1.7 Aanpak

Allereerst is de huidige situatie van de huisvesting van het basisonderwijs in beeld gebracht. Deze basisinformatie bevat zoveel mogelijk objectieve informatie zoals het gebouwenbestand en de ontwikkeling van vraag en aanbod op basis van de leerlingenprognoses 2020-2028 van Plan Verband Groningen (PVG), zie hoofdstuk 2. Vervolgens is per school geïnventariseerd welke thema's spelen op het gebied van huisvesting. Aan de hand van een scorekaart zijn gesprekken gevoerd met de schooldirecteuren. De scorekaart gaat in op verschillende aspecten van het onderwijs en de schoolgebouwen. Thema's als onderwijsvisie, aanbod, krimp en groei, passend onderwijs en duurzaamheid zijn hierbij aan bod gekomen. De gesprekken zijn samengevat en verwerkt in scorekaarten. Deze scorekaarten zijn toegevoegd als bijlagen aan dit IHP (bijlage 4). Op de scorekaarten is aangegeven of er direct of in de toekomst aanleiding is om het schoolgebouw onder handen te nemen. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de kwalitatieve aspecten die genoemd zijn tijdens de gesprekken. Het concept-IHP is voorgelegd en besproken met (huisvestingsmedewerkers van) de schoolbesturen en wordt vervolgensmet beleidskeuzes voorgelegd aan wethouder en het college.

2. Huidige situatie onderwijs gemeente Waterland

In dit hoofdstuk worden relevante cijfers voor de onderwijshuisvesting weergegeven en toegelicht. Om te bepalen wat er de komende jaren minimaal nodig is in de onderwijshuisvesting zijn er grofweg drie factoren van belang: het aantal leerlingen, de capaciteit van de schoolgebouwen en de leeftijd van de panden. In paragraaf 2.1 wordt de onderwijscapaciteit toegelicht. In 2.2 wordt ingegaan op de leerlingenaantallen. In 2.3 wordt ingegaan op de leeftijden van de onderwijsgebouwen. Deze cijfers geven de huidige capaciteit weer om vervolgens in hoofdstuk 3 te kijken naar verschillen tussen capaciteit en behoefte de komende jaren.

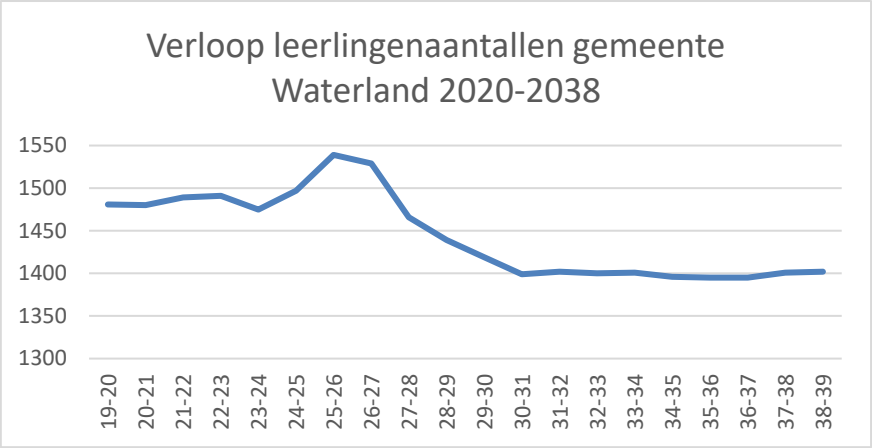
2.1 Scholen in Waterland

Op dit moment telt de gemeente Waterland tien basisscholen. De scholen zijn verspreid over de verschillende kernen. Monnickendam telt met vijf basisscholen, De Blauwe Ster, obs De Fuut, obs De Gouwzee, De Verwondering en de Binnendijk, het grootste aantal. Daarnaast is er een school voor voortgezet onderwijs gehuisvest in Monnickendam: het Bernard Nieuwentijt College. Ilpendam beschikt over twee scholen, een openbare school (H.M. van Randwijk) en een rooms-katholieke school (St. Sebastianus). De kernen Broek in Waterland met De Havenrakkers, Marken met de Rietlanden en Zuiderwoude met De Overhaal beschikken ten slotte ieder over één basisschool.

De gemeente Waterland heeft een bruto vloeroppervlak (bvo) van 10.605 m2 aan onderwijscapaciteit. Hierbij is de flexruimte (258 m² bvo) in Monnickendam meegerekend. Na afronding van de twee onderwijshuisvestingsprojecten voor De Verwondering en De Havenrakkers is er 10.421 m² bvo aan onderwijscapaciteit in de gemeente. In bijlage 1 wordt de capaciteit per schoolgebouw weergegeven.

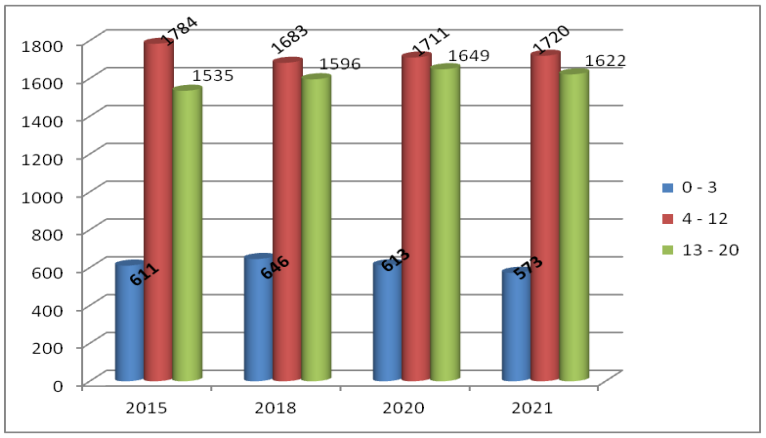
2.2 Leerlingenontwikkeling

Zoals het aantal inwoners bepalend is voor de omvang van de gemeente, zo is het aantal leerlingen onder andere bepalend voor het aantal scholen en de omvang van de scholen. Het aantal leerlingen in de verschillende kernen van de gemeente vormt de basis voor de ruimtebehoefte die scholen nodig hebben. De ruimtebehoefte van de scholen wordt afgezet tegen de aanwezige omvang of capaciteit van het schoolgebouw en dit bepaalt of het noodzakelijk is om uit te breiden. Verwijzing naar leegstand in het schoolgebouw van een andere school geldt ook als een uitbreiding. Het is dus belangrijk om te kijken naar het verloop van het aantal kinderen in de verschillende leeftijdsgroepen om te bepalen of er voldoende ruimte is. In afbeelding 2 wordt de verwachte ontwikkeling van de leerlingenaantallen gegeven tussen 2020 en 2038.

Afbeelding 2. Verwachte ontwikkeling leerling aantallen gemeente Waterland 2020-2038

De specifieke leerlingtelling op basis van 1 oktober 2019 laat zien dat er 1.480 leerlingen naar het basisonderwijs gaan. Naar verwachting zal dit stijgen naar 1.539 in kalenderjaar 2024 (schooljaar 2025-2026) om daarna te dalen naar 1.402 leerlingen in 2037. Afgezet tegen de beschikbare onderwijscapaciteit is er voldoende ruimte beschikbaar voor deze verwachte groei van het aantal leerlingen (+59). De aanwas van basisscholen wordt voornamelijk gevormd door kinderen van 0 t/m 3 jaar. In afbeelding 3 hieronder wordt daarom het verloop van het aantal kinderen in de gemeente Waterland weergegeven in de periode 2015-2021. Er is een splitsing gemaakt voor verschillende leeftijdsgroepen: van 0 t/m 3 jaar, 4 t/m12 jaar en 13 t/m 20 jaar. De jongste leeftijdsgroep vormt zoals gezegd de aanwas voor de basisscholen. De grootte van deze groep geeft een indicatie van wat er verwacht kan worden aan groei, stabilisatie of krimp van de leerlingaantallen op de basisscholen. Afbeelding 3 laat zien dat deze aanwas daalt.

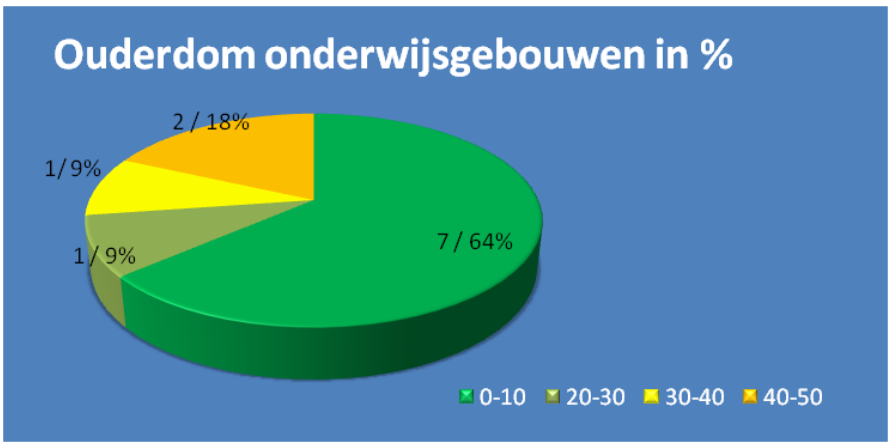
Afbeelding 3. Verloop leeftijdsgroepen gemeente Waterland (bron: Openinfo, informatie van o.a. CBS, DUO, kadaster ev.)

2.3 Leeftijd van de onderwijsgebouwen in de Gemeente Waterland

Naast de gebouwcapaciteit die samen met de ruimtebehoefte van een school maatgevend is voor het aantal leerlingen dat een schoolgebouw kan huisvesten, is de leeftijd van een schoolgebouw

eveneens maatgevend. De ouderdom van een schoolgebouw zegt uiteindelijk iets over de kwaliteit: voldoet het gebouw aan de huidige eisen en verwachtingen op het punt van isolatie (duurzaamheid), frisse lucht (ventilatie) en licht? Ouderdom zegt daarnaast ook iets over de functionaliteit zoals bijvoorbeeld kleinere ruimten voor extra ondersteuning van leerlingen of leerpleinen voor groepsoverstijgend en/of zelfstandig werken door leerlingen.

De meeste schoolgebouwen in de gemeente dateerden oorspronkelijk uit de jaren '70 en '80. Destijds was er sprake van andere eisen voor de bouw van schoolgebouwen en ook de visie op onderwijs was toen een andere dan nu. In een aantal gevallen zijn deze gebouwen gerenoveerd of heeft vervangende nieuwbouw inmiddels plaatsgevonden dan wel is deze vernieuwing onderhanden, zoals het geval is bij De Havenrakkers en De Verwondering. Als geheel heeft de Gemeente Waterland op dit moment een relatief jong bestand onderwijsgebouwen, 64% van de gebouwen is niet ouder dan 10 jaar, zie afbeelding 4 hieronder.

Afbeelding 4. Leeftijd onderwijsgebouwen gemeente Waterland

De schoolgebouwen van De Blauwe Ster, Obs De Fuut, De Gouwzee, De Van Randwijk en de St. Sebastianus in de Grote Grutto in Ilpendam zijn tien jaar of jonger. Binnenkort worden daar de panden van De Verwondering en De Havenrakkers aan toegevoegd. Het gebouw van de Binnendijk is van de resterende gebouwen met *31 jaar* de jongste. Daarna volgt De Overhaal met *40 jaar* en aansluitend de Rietlanden en het Bernard Nieuwentijt College met een ouderdom van ieder *48 jaar*.

3. Behoefte versus capaciteit

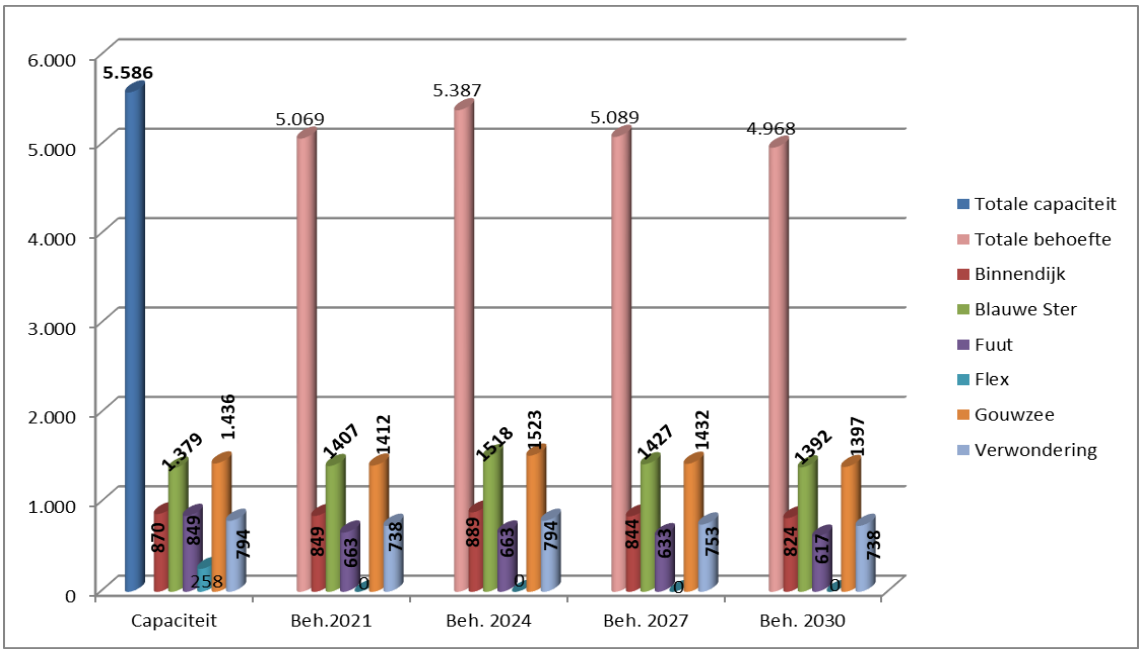
Om te bepalen of de capaciteit van een schoolgebouw overeenkomt met de ruimtebehoefte in de toekomst wordt gewerkt met leerlingprognoses. Aan de hand van de belangstellingspercentages voor de verschillende scholen wordt door middel van nieuwe aanmeldingen (instroom), de doorstroom naar de volgende leerjaren en de uitstroom naar het voortgezet onderwijs een berekening opgesteld voor de groei of krimp van de verschillende scholen. Dit gebeurt met een prognosemodel waarin de demografische ontwikkeling van de gemeente met de bevolkingsopbouw, geboorten en sterftes en de bevolkingsaantallen van de 0- tot en met 12-jarigen een rol spelen. Ook de verwachte woningbouw zoals bijv. het Galgeriet wordt verwerkt in de prognoses. Zie voor de achtergrond en invloed van demografie bijlage 2.

In de onderstaande grafieken is per kern, op basis van de leerlingprognoses, een overzicht gegeven van de ruimtebehoefte van de scholen tot en met 2030. De ruimtebehoefte per school wordt bepaald doordat aan iedere leerling een bepaalde hoeveelheid ruimte wordt toegerekend. Een volledig overzicht van de ontwikkeling van de scholen in leerlingenaantal evenals de ruimtebehoefte tot en met 2037 is opgenomen in bijlage 1. Voor de prognoses geldt dat de eerste 4 jaar redelijk betrouwbaar zijn in verband met bekendheid van het aantal kinderen in de leeftijd van 0 t/m 3 jaar. De jaren daarna komt de leerlingenprognose tot stand op basis van de bevolkingsprognose met o.a. 0 t/m 3 jarigen. Per kern van de gemeente Waterland wordt een overzicht gegeven van de tekorten en overschotten in bvo (vierkante meters)[1]. De gegevens zijn gebaseerd op de laatste prognose met teldatum 1.10.2019 en bevolkings- en woningbouwgegevens op basis van 1 januari 2020. Een nieuwe prognose volgt begin volgend jaar.

3.1 Monnickendam

Onderstaande grafiek geeft een beeld van de aanwezige capaciteit in m² versus de ontwikkeling van de ruimtebehoefte van de scholen in de periode 2021 t/m 2030.

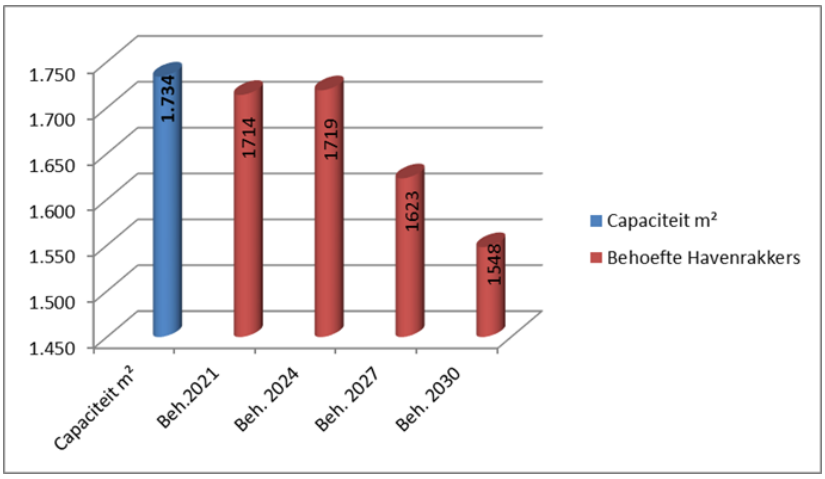
[1] In bijlage 3 wordt de capaciteit per kern weergegeven in lokalen i.p.v. in bvo.

In Monnickendam is er op basis van de prognose voorlopig geen noodzaak om te voorzien in extra huisvesting voor scholen. Leegstand van gemiddeld ruim 500m², m.u.v. 2024, staat een extra groei van ongeveer 150 leerlingen toe. Keuzevrijheid van ouders kan echter betekenen dat bepaalde scholen, ondanks voldoende capaciteit in Monnickendam als geheel, toch een tekort aan huisvesting ontwikkelen. Andere scholen kunnen dan met leegstand kampen.
Deze leegstand mag ingezet worden voor huisvesting van de groeischool. De leegstand heeft veelal betrekking op één lokaal, uitgezonderd de flexruimte bij de Fuut. Inzet van tijdelijke huisvesting kan dan alsnog als een optie worden. Dit brengt echter extra kosten met zich naast behoud van de leegstand. De effecten van de woningbouw van het Galgenriet zijn verwerkt in de prognosecijfers. De ontwikkeling van het Galgenriet is echter vertraagt. Dit betekent dat de leerlingontwikkeling anders verloopt dan waarmee in de prognoses werd gerekend. Mogelijk zijn de extra leerlingen niet aanwezig in 2023/2024 maar daarna. Daarnaast is de kans aanwezig dat een eventuele piek van extra leerlingen vlakker wordt. Immers naast instroom van leerlingen op de scholen, stromen er ook leerlingen uit bij de basisscholen.

3.2 Broek in Waterland

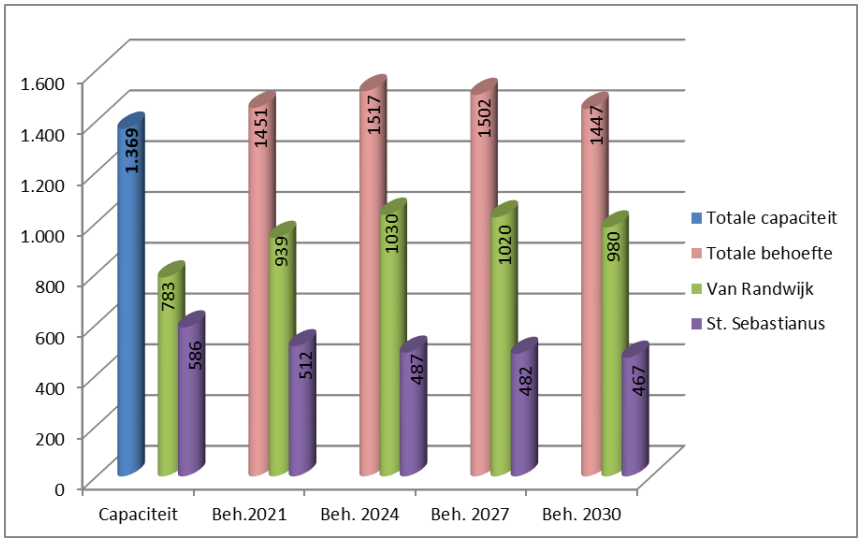
Onderstaande grafiek laat de aanwezige capaciteit gemeten in m²'s zien, afgezet tegen de ontwikkeling van de ruimtebehoefte van de Havenrakkers in de periode 2021 t/m 2030.

De nieuw te bouwen school wordt gebouwd op de te verwachten capaciteit. Er lijkt sprake van een lichte daling van het aantal leerlingen zodat er leegstand lijkt te gaan ontstaan vanaf 2027. De lange duur van de bouw kan een negatief effect uitoefenen op de leerlingenaantallen als ouders besluiten voor een andere scholen te kiezen.

3.3 Ilpendam

Onderstaande grafiek geeft het beeld van de aanwezige capaciteit gemeten in m²'s afgezet tegen de ontwikkeling van de ruimtebehoefte in de periode 2021 t/m 2030. Ilpendam is de enige kern naast Monnickendam waar sprake is van meer dan één school.

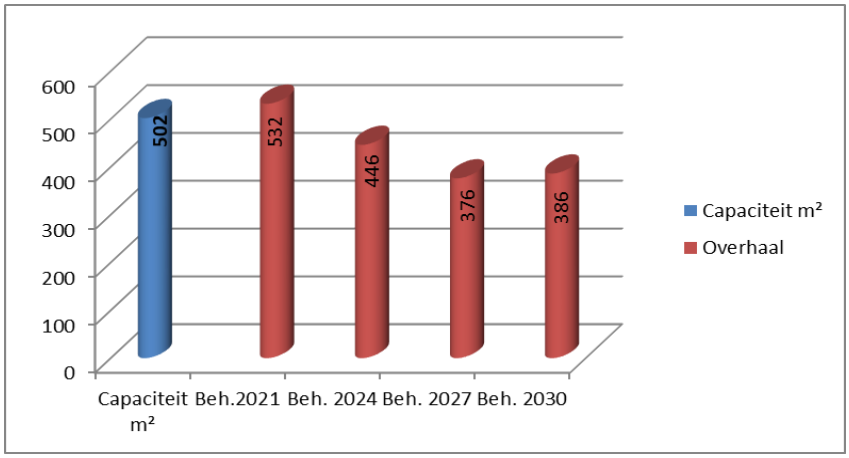

Het aantal m²'s laat goed zien dat de omvang die voor het onderwijs beschikbaar is, niet voldoet. Uitbreiding van de onderwijsm2's in het gebouw Grote Grutto was daarom noodzakelijk. Zo heeft de bibliotheek in Ilpendam 68m² onderwijsruimte in gebruik en ook de kinderopvang gebruikt circa 60m² aan ruimte. Hierdoor ontstaat een tekort aan onderwijsm²'s. In het Programma onderwijshuisvesting 2022 is daarom uitbreiding toegekend en in 2022 wordt deze gerealiseerd. Verwacht wordt dat in de loop van 2022 het onderwijs in Ilpendam over voldoende huisvesting

beschikt. Een specifiek overzicht van de ruimtebehoefte en aanwezige capaciteit is opgenomen in bijlage 1.

3.4 Zuiderwoude

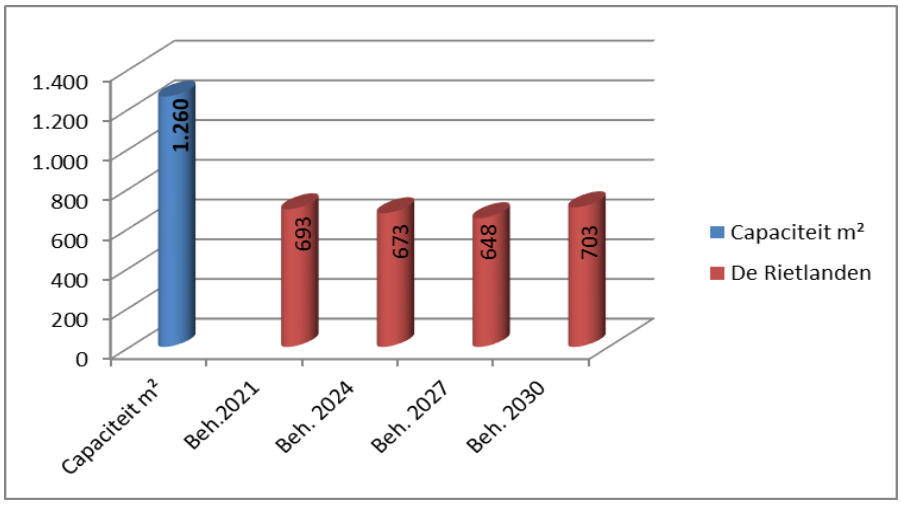
Onderstaande grafiek geeft het beeld van de aanwezige capaciteit in m²'s afgezet tegen de ontwikkeling van de ruimtebehoefte van de Overhaal in de periode 2021 t/m 2030.

De Overhaal beschikt over voldoende ruimte en lijkt terug te lopen naar een ruimtebehoefte voor 376 m². Voor 2004 werd een school geacht daarbinnen 2 groepen te huisvesten. Tegenwoordig moet voor deze 2 groepen 450m² gerealiseerd worden. De verwachte terugloop van het aantal leerlingen en de toekomst van de school verdient aandacht in relatie tot een mogelijke vernieuwing van het gebouw .

3.5 Marken

Ook op Marken is er één school. Onderstaande grafiek geeft het beeld van de aanwezige capaciteit gemeten in m²'s afgezet tegen de ontwikkeling van de ruimtebehoefte van de Rietlanden in de periode 2021 t/m 2030.

Het gebouw van de huidige Rietlanden kent een leegstand van 50%, dateert uit 1974 en is daarmee op dit moment 48 jaar oud. Volgens het schoolbestuur CPOW en de Eilandraad Marken zou tegelijk met de start van de woningbouw op het sportpark ook de vernieuwing van het gebouw van de Rietlanden opgepakt moeten worden.

3.6 Bernard Nieuwentijt College (BNC)

Het BNC is een school voor vmbo-t en havo/vwo-onderbouw. De school telt rond de 300 leerlingen. De gebouwcapaciteit van het gebouw bedraagt circa 2.469m² en dateert uit 1974. Daarnaast beschikt het BNC over heeft een gymzaal van 420m² inclusief kleed-en sanitaire ruimte. De ruimtebehoefte van de school ligt bij rond de 300 leerlingen op 2.850 m² onderwijsruimte en 469m² aan ruimte voor bewegingsonderwijs. Conclusie dat capaciteit en behoefte niet overeenkomen. Een NEN2580 meting kan definitief uitsluitsel geven over de totale oppervlakte en verschillende soorten ruimtes.

3.7 Samenvatting

De capaciteit van de schoolgebouwen in de gemeente komt overeen met de ruimtebehoefte in de toekomst. In Ilpendam was er sprake van ruimtebehoefte, maar dit wordt in 2022 opgelost. In de andere kernen is er geen sprake van ruimtebehoefte volgens de prognoses. In Monnickendam is er voldoende onderwijsruimte voor het aantal leerlingen, maar de verdeling van de leerlingen over de scholen heeft al geleid tot een leerlingenstop op één school en kan in de toekomst leiden tot een situatie waarbij een school onderwijs geeft op meer dan twee locaties. Op grond van de capaciteit is er op dit moment geen reden voor de gemeente om uitbreiding op te nemen in dit IHP. Wel is de leegstand in de onderwijsgebouwen in m²'s (199m²) in 2024 krap. Het goed monitoren van de situatie de komende jaren is dan ook belangrijk.

4. Ouderdom gebouwen en kwalitatieve aspecten

Zoals eerder aangegeven zijn er drie factoren die bepalen wat de gemeente minimaal moet doen in het kader van de zorgplicht: het aantal leerlingen, de capaciteit van een schoolgebouw en de leeftijd van het pand. In het vorige hoofdstuk is gebleken dat de capaciteit geen aanleiding vormt voor de gemeente om te investeren in voorzieningen in de onderwijshuisvesting. Ouderdom van panden vormt wel een aanleiding.

Zoals aangegeven ontvangt de gemeente middelen vanuit het Rijk voor de uitvoering van de zorgplicht. Deze zorgplicht beperkt zich grotendeels tot de kwantitatieve aspecten en tot de technische staat van de onderwijsgebouwen. Kort samengevat is vervanging of vernieuwing pas aan de orde als een pand 60 jaar oud is én in een technisch slechte staat verkeert. Er zijn in de gemeente nog drie schoolgebouwen voor primair onderwijs die op basis van ouderdom in aanmerking komen voor een voorziening in de huisvesting in dit IHP: De Overhaal, de Binnendijk en de Rietlanden. Het grootste deel van de schoolgebouwen in Waterland heeft een ingrijpende vernieuwing ondergaan of ondergaat deze in de komende tijd (De Verwondering en De Havenrakkers). De scholen kregen deze vernieuwing toegekend omdat de gebouwen ruim 40 jaar oud waren. De overige oude schoolgebouwen kunnen daarmee binnenkort ook aanspraak maken op een soortgelijke behandeling, ondanks dat de technische staat nog voldoende is. Deze gebouwen moeten vanuit dit perspectief binnen nu en 15 jaar ingrijpend worden vernieuwd. De gemeente heeft daarbij de keuze uit renovatie, vernieuwbouw of vervangende nieuwbouw. In 4.1 wordt de afweging tussen vernieuwbouw en renovatie kort uitgewerkt. Aansluitend wordt in dit kader de situatie van het BNC beschreven (4.2).
Hoewel capaciteit geen aanleiding vormt voor een voorziening in de huisvesting, doet de ouderdom van het pand dit wel.

Als kwantitatieve aspecten geen aanleiding vormen voor een investering kan een kwalitatief aspect dit wel zijn. Ambities over kwalitatieve aspecten worden breed uitgedragen, besproken en voordelen van bepaalde kwaliteitsaspecten blijken ook deels uit onderzoeken. Als de gemeente kwalitatieve aspecten mee wil wegen in dit IHP dan betekent dit een investering voor de gemeente die niet wordt gedekt vanuit de middelen die de gemeente krijgt van het Rijk. In dit hoofdstuk worden vier kwalitatieve aspecten behandeld die ook in gesprekken met scholen naar voren kwamen: kinderopvang (4.3), onderwijsconcept (4.4), keuzevrijheid (4.5) en ventilatie(4.6). Per aspect wordt beknopt weergegeven welke afweging de gemeente hierin maakt en welk standpunt de gemeente inneemt.

4.1 Renovatie (wetsvoorstel) of vernieuwbouw

Voor drie onderwijsgebouwen staat de gemeente Waterland binnen de termijn van het IHP voor een keuze tot renovatie of (ver)nieuwbouw. Hieronder wordt kort inzichtelijk gemaakt wat de verschillen zijn en de voor- en nadelen. Bij vernieuwbouw wordt een pand terug gebracht naar de casco basis en weer volledig opnieuw opgebouwd. De kwaliteit is vervolgens vergelijkbaar met nieuwbouw en het pand voldoet aan alle eisen van het nieuwe bouwbesluit. Vernieuwbouw is daarmee ingrijpender dan renovatie waarbij er meer sprake is van het herstellen of gedeeltelijk vernieuwen van een pand. In de tabel 1 hieronder wordt beknopt weergegeven wat de verschillen zijn van vernieuwbouw tegenover renovatie.

Renovatie	Vernieuwbouw
Levensduur(verlenging) minimaal 25 jaar	Levensduur(verlenging) 40 jaar
Prestatie-eisen voor bestaande bouw uit actuele bouwbesluit	Prestatie-eisen conform eisen nieuwbouw uit actuele bouwbesluit (ventilatie, isolatie, brandveiligheid en functionaliteit)
Investeringsbedragen van €1.600 -€1.800 per m2	Investeringsbedragen van circa €2.700 per m2 (Vgl nieuwbouw €3.100/m²)
Afschrijving 20 jaar	Afschrijving 40 jaar

Tabel 1. Weergave verschillen renovatie en vernieuwbouw[2]

Uit tabel 1 blijkt dat de eisen bij vernieuwbouw hoger liggen. Op het vlak van de lasten ontlopen beide activiteiten elkaar nauwelijks vanwege de afschrijvingstermijn, terwijl er wel een duidelijk verschil is waar het om de gebouwprestaties gaat.

Een aantoonbaar voordeel van (ver)nieuwbouw bij bestaande gebouwen *boven nieuwbouw* is dat vernieuwbouw in de basis duurzamer is. Nieuw gebruik van schaarser wordende grondstoffen voor beton en staal is deels niet noodzakelijk door hergebruik van het casco (20 tot 30% van het gebouw). Dit bespaart op CO2-uitstoot bij de productie. Tegelijk ligt de vernieuwde levensduur op eenzelfde termijn. De CO2-uitstoot tijdens de levensduur en het gebruik van de gebouwen bij zowel nieuwbouw als vernieuwbouw ligt op een vergelijkbaar niveau.

Standpunt gemeente:
Primair kiezen we voor vernieuwbouw van bestaande onderwijsgebouwen als de locatie van de school ongewijzigd blijft. Vanuit de doelstellingen van het Klimaatakkoord (2050) en de termijnen voor afschrijving wordt vernieuwbouw boven renovatie of nieuwbouw verkozen. Als om andere redenen bijvoorbeeld ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening een volledige herinrichting van het schoolterrein plaatsvindt (woningbouw) waardoor het gebouw niet op dezelfde plek kan blijven staan is (vervangende) nieuwbouw noodzakelijk.

4.2 Voortgezet onderwijs

Het schoolgebouw van het BNC is 48 jaar oud. Op basis van de leeftijd komt het BNC daarom in aanmerking voor een voorziening (vernieuwbouw?). Tussen de Gemeente Waterland en het schoolbestuur ZAAM is er een overeenkomst tot doordecentralisatie. Binnen de Gemeente

[2] Alle gehanteerde prijzen per m² zijn gebaseerd op prijspeil 2021 en veranderen uiteraard in de loop van de tijd.

Waterland leeft de overtuiging dat de huisvesting daarmee volledig de verantwoordelijkheid is van ZAAM en de gemeente niet meer in een voorziening in de huisvesting hoeft te voorzien. Dat is echter niet het geval. Deze overeenkomst dateert uit 2002 inhoudende dat;

1. De gemeente de vergoeding voor onderwijshuisvesting in het Gemeentefonds voor de VO leerlingen, overhevelt naar het schoolbestuur;
2. Het schoolbestuur draagt zelf de verantwoordelijkheid voor de huisvestingsplicht van de school, het BNC en dient hiervoor geen aanvragen op grond van de verordening meer bij de Gemeente Waterland in.

De overweging meldt in de overeenkomst; …"voor zover het schoolbestuur daarmee redelijkerwijs in haar huisvesting kan voorzien". Deze laatste bepaling sluit aan de bij onderwijswetten en de zorgplicht die aan de Gemeente is opgelegd en die ook in de jurisprudentie is bevestigd. Op dit punt nu wringt het. De laatste 8 jaren heeft er ten aanzien van de kosten voor voorzieningen in de onderwijshuisvesting een dergelijke ontwikkeling plaatsgevonden dat op dit moment de dekking in de uitkering Gemeentefonds aan de gemeente slechts voldoet voor 50% van de lasten voor nieuwe voorzieningen. Achterliggende oorzaken daarvoor zijn de gestegen prestatie-eisen voor nieuwe (onderwijs)gebouwen in het bouwbesluit. Dit leidt tot een maatschappelijke verwachting dat ook een (veelal 35 jaar oud) gebouw geacht wordt te voldoen aan de huidige eisen. Vergelijk de discussie over ventilatie in schoolgebouwen. Daarnaast spelen op dit moment daarbij ook de verzwaring van eisen als gevolg van de doelstellingen van Parijs 2050 en het Klimaatakkoord een grote rol.

Standpunt gemeente:

De gemeente Waterland voldoet op enig moment tussen 2022 en het moment waarop de vernieuwing van het BNC concreet wordt aan haar wettelijke en maatschappelijke verplichting en zal op basis daarvan een aanvullende financiële bijdrage leveren bovenop de doorgedecentraliseerde uitkering.

Van ZAAM wordt verwacht dat het bestuur inzicht biedt in de sinds 2002 doorgedecentraliseerde bedragen en de daartegenover staande uitgaven/verplichten voor:

- Huisvesting (uitbreiding en nieuwbouw)
- Aanpassingen tussen 2002 en 2005
- Onderhoud op basis van MJOP tussen 2002 en heden evenals aanpassingen na 2005

4.3 Kinderopvang

Kinderopvang wordt vanuit de samenleving gezien als een maatschappelijke voorziening die onder andere ondersteuning en zekerheid biedt bij de dagindeling van en voor ouders. Vanuit het onderwijs wordt de koppeling met kinderopvang gezien als een mogelijkheid om vanuit

kennisvoorsprong gerichter accent te leggen op een doorgaande leer- en ontwikkellijn en het voorkomen of tegengaan van leer- en ontwikkelachterstanden. Voor het onderwijs zelf biedt de aanwezigheid en koppeling met kinderopvang een ‘zekere’ mate van gegarandeerde instroom van nieuwe leerlingen op de scholen.

De gemeente heeft wel een taak en rol als het gaat om het voorkomen, tegengaan en bestrijden van leerachterstanden waarbij een koppeling van onderwijs en kinderopvang een rol kan spelen. Dit verplicht de gemeente niet tot investeringen in vastgoed voor kinderopvang, wel in het eventueel verstrekken van bijdragen ter uitvoering van ontwikkelprogramma’s waarmee achterstanden worden tegengegaan en bestreden (voorschools en vroegschoolse educatie).

Naast deze factoren moet de gemeente rekening houden met de wet markt en overheid. Deze wet maakt het de gemeente niet zonder meer mogelijk om te investeren in o.a. vastgoed als de markt dit ook kan aanbieden. Kinderopvang is georiënteerd naar de vrije markt waarop aanbieders tot elkaar in concurrentie staan. Vanuit dat perspectief betekent het investeren door de gemeente in vastgoed voor kinderopvang een risico. Instellingen voor kinderopvang kunnen failliet gaan, waarbij de gemeente een financieel ongedekt (rest)risico loopt ten opzichte van een eventuele investering. Een dergelijk risico kan worden beperkt, daar waar er voldoende “massa” is voor kinderopvang. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als meerdere scholen bij elkaar zitten.

Standpunt gemeente

De gemeente Waterland faciliteert daar waar dit nodig of gewenst is kinderopvang via het bestemmingsplan. De gemeente stelt op het onderwijsterrein aanwezige (onder)grond als dit wordt gewenst om niet beschikbaar voor bouwinvestering door een instellingen voor kinderopvang. Eigen investeringen in vastgoed voor verhuur aan kinderopvang doet de gemeente niet, behalve als uit de concrete businesscase daadwerkelijk en sluitend blijkt dat een instelling voor kinderopvang op basis van marktconforme huurvergoeding langdurig en duurzaam kan exploiteren.

4.4 Onderwijsconcept

Een belangrijk kwalitatief aspect voor scholen en hun onderwijsconcepten is het hebben van een leerplein en voldoende nevenruimtes. Het leerplein wordt daarbij vaak genoemd bij het faciliteren van passend en inclusief onderwijs. Hierbij valt op dat er, niet geheel onterecht, door scholen en besturen in termen van extra m²’s wordt gedacht maar dat er wettelijk en qua bekostiging geen koppeling ligt tussen deze extra ambities (inclusief en passend onderwijs), extra m²’s en

beschikbare middelen in Gemeentefonds en lumpsum[3]. Scholen die niet over een leerplein beschikken en dit wel zouden willen zijn De Overhaal, de Binnendijk. De twee scholen in Ilpendam kunnen door extra ruimtetoekenning, zelf de keuze maken of zij deze ruimte omzetten in een leerplein , een teamruimte of een extra klaslokaal.

Standpunt gemeente

Zowel De Overhaal als de Binnendijk staat in de doorkijk op de planning voor renovatie (schoolbestuurlijke taak) of (ver)nieuwbouw in de komende periode tussen 2022 en 2037. Daarmee is het tussentijds investeren in een leerplein bij deze scholen niet meer wenselijk. Het realiseren van uitbreiding in de vorm van een leerplein bij de Van Randwijk en de St. Sebastianus zoals dit mogelijk is gemaakt via het Programma Onderwijshuisvesting 2022 kan ertoe leiden dat het gebouw daarmee toekomstbestendiger wordt en dat functioneel gezien de bruikbaarheid groter wordt. Het plaatsen van een extra vloer ter plaatse van het atrium [4] maakt dit mogelijk waarmee verdere aanpassingen niet nodig zijn.

4.5 Keuzevrijheid schoolkeuze voor ouders

Op dit moment wordt door de scholen in Monnickendam een beperking van keuzevrijheid voor ouders ervaren. Scholen met (huidige) groei willen geen gebruik maken van ruimte elders en een leerlingenstop leidt tot druk op andere scholen, die eveneens geen gebruik willen maken van ruimte elders.

Standpunt gemeente

De gemeentelijke huisvestingsplicht geeft geen recht op huisvesting van een school (instituut) in één en hetzelfde gebouw. Er kan worden verwezen naar leegstaande lokalen in het gebouw van een andere school.

Efficiëntie op het gebied van onderwijshuisvesting en duurzaam begrotingsbeheer is voor een kleine gemeente als Waterland belangrijk. De gemeente streeft dan ook naar minimale leegstand van en in de onderwijsgebouwen. Op dit moment wordt de flexruimte bij Obs De Fuut niet gebruikt om het ruimteproblemen bij de scholen op te vangen. De flexruimte is een belangrijke ruimte voor het oplossen van ruimtebehoefte, nu én in de toekomst. De gemeente heeft hier reeds in geïnvesteerd en doet voorlopig geen investering met publiek geld zolang deze ruimte niet in gebruik

---

[3] IBO rapportage “Een vak apart, een toekomstbestendig onderwijshuisvestingsstelsel”

[4] Noot: In Ilpendam dragen de schoolbesturen Opspoor en CPOW de gehele lumpsumvergoeding voor materiële instandhouding voor de St. Sebastianus en de Van Randwijkschool over aan de Gemeente Waterland. Daarmee zijn de schoolbestuurlijke huisvestingsverplichtingen naar de Gemeente verschoven. Daarmee is het risico op een exploitatietekort voor de materiële instandhouding en onderhoud verschoven en tegelijk betekent dit dat de Gemeente Waterland de vraag naar een aanpassing in de vorm van een leerplein moet beantwoorden.

wordt genomen. Het niet in gebruik nemen van deze ruimte door scholen met ruimtetekort leidt niet tot een beperking van de keuzevrijheid voor ouders maar wel tot druk op de huisvesting op meerdere locaties van andere scholen met leerlingengroei.

4.6 Ventilatie

Op dit moment zijn er vanuit de schoolbesturen in de gemeente Waterland geen aanvragen gedaan bij de gemeente om schoolgebouwen van extra ventilatie te voorzien. De reden hiervoor is dat scholen geen energie willen steken in een aanvraag als niet zeker is dat er een kans op succes is voor de daadwerkelijke aanleg en verbetering van ventilatie of ventilatiesysteem. Het grootste knelpunt ligt in de eigen bijdrage van 70% van de kosten die noodzakelijk is om in aanmerking te komen voor de rijkssubsidie van 30%.

Het grootste deel van de voorraad schoolgebouwen in de gemeente Waterland is jonger dan 10 jaar en van na 2012 (laatste bouwbesluit). Daarvan mag worden verwacht dat er in die gebouwen aan de ventilatie-eisen wordt voldaan.

Standpunt gemeente

College en raad stellen ten behoeve van de verbetering van de ventilatie in scholen maximaal een (investeringsbedrag) beschikbaar van €68.250. Voorwaarde daarvoor is dat een integrale vernieuwing buiten de scope van 5 jaar ligt. Het gaat hier om drie schoolgebouwen te weten de Rietlanden, De Overhaal en de Binnendijk. De gemeente Waterland verstrekt een bijdrage van 50% van de noodzakelijk gevraagde bijdrage van 70% bij de rijkssubsidie. Dit betekent dat de gemeente Waterland 35% bijdraagt aan de kosten.

5. Scenario's huisvesting

In hoofdstuk 3 is gebleken dat het capaciteitsvraagstuk geen reden vormt voor de gemeente om te investeren in onderwijshuisvesting. Hoofdstuk 4 behandelde ouderdom van panden en kwalitatieve aspecten die aanleiding kunnen zijn voor investering in het onderwijsgebouwenbestand. In dit hoofdstuk worden drie verschillende scenario's geschetst van "investeringsniveau's". Het eerste scenario is de minimale invulling van de wettelijke taak, het tweede scenario is uitgebreider en het derde scenario kan als een aanvulling gezien worden op scenario I. In het volgende hoofdstuk worden de verschillende scenario's tegen elkaar afgezet en worden de bijbehorende financiering per niveau getoond.

5.1 Scenario I - Wettelijke Zorgplicht- Geen vernieuwing

In scenario I kiest de gemeente Waterland voor de minimale uitvoering van de zorgplicht. Zoals onder 1.5 geschetst heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor uitbreiding, dat wil zeggen voldoende capaciteit en/of nieuwbouw.

5.1.1 Monnickendam

Primair onderwijs, *Blauwe Ster/Gouwzee*

Paragraaf 3.1 laat zien dat er op basis van de prognose geen tekort aan lokalen is te verwachten in Monnickendam als geheel. De Blauwe Ster heeft op basis van haar leerlingenaantal weliswaar recht op tijdelijke uitbreiding van de huisvesting. Daar kan echter in worden voorzien door de leegstaande flexruimte bij De Fuut. De school heeft de aangeboden ruimte geweigerd en een leerlingenstop ingesteld. Dit zorgt voor druk bij de andere scholen met de kans dat andere scholen bij groei worden verwezen naar de flexruimte. Aansluitend kan de Blauwe Ster haar leerlingenstop opheffen.

Mede vanwege de rol van de woningbouw in het Galgeriet kan extra ruimtebehoefte bovenop de flexruimte bij de Fuut niet kan worden uitgesloten. De prognose geeft aan dat er in Monnickendam, sprake is van leegstand die gemiddeld ruim 500m² bedraagt, met uitzondering van 2024. Desondanks is het verstandig (voorzichtigheidsprincipe) beperkte investeringsmiddelen in de begroting op te nemen ten behoeve van tijdelijke huisvesting o.a. met het oog op het Galgenriet. De prognose van 2022 geeft vanwege de veranderde planning een ander beeld over het moment waarop er meer leerlingen kunnen worden verwacht in Monnickendam.

Aanbeveling: Extra middelen voor tijdelijke huisvesting opnemen in de voorjaarsnota 2023 en verder. Daadwerkelijke realisatie, d.w.z. plaatsing van tijdelijke huisvesting wordt afhankelijk van de nieuwe prognose en daadwerkelijke groei bij één of meerdere scholen.

Voortgezet onderwijs, *Bernard Nieuwentijt College*

Zie hiervoor de conclusie zoals opgenomen onder 4.2. standpunt Gemeente.

5.1.2 Middelen voor 1e inrichting voor meubilair en leermiddelen

De ontwikkeling van het aantal leerlingen en de verwachte macrogroei met in ieder geval 59 leerlingen in 2024 (paragraaf 2.2) maakt het noodzakelijk dat in de begroting middelen worden opgenomen voor 1e inrichting. Scholen hebben aanspraak op vergoeding voor 1e inrichting als zij één groep leerlingen groeien boven het aantal groepen waarvoor ze eerder vergoeding hebben ontvangen. Het is onbekend naar welke school deze verwachte +59 leerlingen toegaan.
Een mogelijke groei van +59 leerlingen betekent ruim 2 groepen leerlingen. Bij aanmelding op een school die daarmee 2 groepen boven de huidige aantallen uitkomt waarvoor 1e inrichting is ontvangen ontstaat een aanspraak van circa € 45.278 (prijspeil 2021).

5.1.3 Overige acties, *Marken*

Vernieuwing van de Rietlanden in verband met ontwikkelingen in de Ruimtelijke ordening. De verordening biedt deze mogelijkheid. De mogelijkheid dat er woningbouw op het terrein van de school wordt ontwikkeld valt onder deze voorziening in de onderwijshuisvesting. Kijkend naar de leeftijd van het gebouw van de Rietlanden (47j) en de verwachte woningbouw op he terrein van de school lijkt 2028 een redelijk jaar voor de wenselijke vernieuwing. Daarnaast is het gebouw dan 54 jaar oud.

5.2 Scenario II – Zorg(plicht) voor de Samenleving- Vernieuwing

Uit de vernieuwingen die in de afgelopen 10 jaar bij de verschillende onderwijsgebouwen zijn uitgevoerd (paragraaf 4.1) vloeit voort dat ook de laatste drie/vier schoolgebouwen in de gemeente Waterland binnen afzienbare tijd vernieuwd moeten worden. Het gaat dan om de gebouwen (zie ook 2.5) van :

- De Rietlanden, op Marken;
- Het Bernard Nieuwentijdcollege, Monnickendam;
- De Binnendijk, Monnickendam;
- De Overhaal, afhankelijk van toekomstperspectief.

De overige gebouwen zijn inmiddels vernieuwd door grootschalige renovatie (obs De Fuut en De Blauwe Ster) of nieuwbouw of ondergaan binnen nu en 2 jaar een dergelijke vernieuwing. De gebouwen van de Fuut (2018=44 jaar) de Blauwe Ster (2017=46 jaar) en de Havenrakkers (2023=48 jaar) ondergaan deze vernieuwing bij een ouderdom die boven de 40 jaar ligt. Vanuit het uitgangspunt dat schoolbesturen in gelijke gevallen gelijk behandeld horen te worden moet voor in ieder geval twee van de drie eerder genoemde gebouwen voor de vernieuwing er rekening mee gehouden worden dat deze tussen 2022 en 2037 worden toegekend en gerealiseerd.

5.2.1 Monnickendam

a. Primair onderwijs, *De Blauwe Ster/Gouwzee*

Zie scenario I, 5.1.1.

b. Primair onderwijs, *de Binnendijk*

Het gebouw van de Binnendijk is gebouwd in 1991. Het is de jongste van de vier onderwijsgebouwen in de gemeente Waterland die nog geen vernieuwing hebben ondergaan. Kijkend naar de belangstelling voor de school is het gebouw aan de kleine kant.
Voor huisvesting ten behoeve van de school kan echter worden verwezen naar leegstand elders in Monnickendam (zie 3.3.1). Wordt gekeken naar de leeftijd van het gebouw en het moment waarop de overige gebouwen zijn vernieuwd dan komt het gebouw van de Binnendijk op zijn vroegst in aanmerking voor een ingrijpende vernieuwing (vernieuwbouw) in de periode tussen 2036 en 2040. Het gebouw is dan tussen de 46 en 50 jaar oud.

Aanbeveling: Als het gebouw niet eerder dan vanaf 2036 voor vernieuwing in aanmerking komt is het wenselijk om in ieder geval een bijdrage aan het schoolbestuur te verstrekken voor de verbetering van de ventilatie.

c. Voortgezet onderwijs, *Bernard Nieuwentijt college*

De verwachting van de school is dat het leerlingenaantal rond de 300 leerlingen blijft fluctueren. De school zet er via het regionale plan onderwijs (rpo) op in om een volwaardige havo-stroom (leerjaar 1 t/m 5) aan te kunnen bieden. Dit lijkt de komende jaren echter niet kansrijk te zijn omdat dit leerlingen wegtrekt bij de andere scholen in de regio en instemming van de andere besturen in de regio een noodzakelijke voorwaarde is.
In overeenstemming met de wet, de jurisprudentie en de overeenkomst, moet het schoolbestuur met de overgehevelde middelen de huisvestingsverantwoordelijkheid ook daadwerkelijk kunnen uitvoeren. Dat is op dit moment feitelijk niet mogelijk.

Aanbeveling: Het beschikbaar stellen van een aanvullende bijdrage aan ZAAM om tussen 2032-2037 de vernieuwing van het gebouw van het BNC mogelijk te maken. Het gebouw van het BNC dateert uit 1974 en heeft over 10 tot 15 jaar een leeftijd van 58 tot 63 jaar.

5.2.2 Marken, *De Rietlanden*

Er is een relatie tussen de woningbouw op Marken en de vernieuwing van de Rietlanden. Gemeente en de Eilandraad verschillen over welke woningbouw in relatie staat tot het moment van vernieuwing van de Rietlanden. De huidige plannen voor woningbouw (100 woningen) op Marken starten Q4 van 2022 met een verwachte oplevering in 2024. Binnen deze planontwikkeling is het naar verwachting niet realistische om extra woningbouw (+10 a12 woningen) op de locatie van de Rietlanden eerder dan 2028 te realiseren. Vanwege de leeftijd van het gebouw bij een vernieuwing in 2028 is een harde koppeling van de vernieuwing door middel van vernieuwbouw of nieuwbouw voor De Rietlanden wenselijk doch geen noodzakelijke randvoorwaarde. Afhankelijk van de wijze waarop woningbouw op het huidige schoolterrein wordt uitgevoerd is nieuwbouw een optie, anders vernieuwbouw in combinatie met sloop.

Aanbeveling: De vernieuwing van de Rietlanden op 2028 te plaatsen. Het gebouw is dan 54 jaar oud. Zie daarvoor ook 4.1. De bouwvoorbereiding kan in 2026 gestart worden en hiervoor worden middelen in de planning opgenomen.

5.2.3 Zuiderwoude, *De Overhaal*

Het gebouw van de Overhaal is gebouwd in 1974 en is daarmee 48 jaar oud. Net zoals dat voor de Rietlanden geldt, is vervanging gelet op de ouderdom van het gebouw tussen nu en 10 jaar realistisch. Het leerlingaantal van de school loopt volgens de prognoses terug naar 40 of minder leerlingen. Daarmee staat de Rijksbekostiging in de toekomst onder druk en ook op allerlei andere aspecten is een klein leerlingenaantal risicovol voor het kansrijk voortbestaan van de school.

Aanbeveling: De gemeente moet serieus in gesprek met Opspoor over de toekomstvisie van en voor De Overhaal. Vanwege voornoemde reden wordt De Overhaal voorlopig niet opgenomen in de planning voor vernieuwing van de huisvesting.

5.3 Scenario III - Verbetering ventilatie en beperkte functionele aanpassingen

Het uitgangspunt bij dit scenario is het maximaal oprekken en in stand (laten) houden van de bestaande gebouwen door de schoolbesturen zonder dat er wordt overgegaan tot integrale vernieuwing. Tegelijk is er de erkenning dat beperkte functionele aanpassingen noodzakelijk zijn waarmee de bruikbaarheid en daarmee ook de levensduur van de bestaande gebouwen van De Overhaal, de Rietlanden en de Binnendijk, zij het beperkt, worden verbeterd. Dit scenario vormt een aanvulling op het scenario I waarbij de criteria voor vernieuwing strikt worden toegepast.

Scenario III is met uitzondering van de bijdrage voor de verbetering van de ventilatie in de gebouwen van de Rietlanden, de Binnendijk en de Overhaal op dit moment niet door te rekenen. De noodzakelijke kosten zijn, afhankelijk van de plaatselijke gebouwsituatie, erg uiteenlopend. Vanuit de kwalitatieve elementen die in hoofdstuk 4 zijn beschreven is het denkbaar dat dan minimaal wordt overgegaan tot:

- Aanbrengen/mogelijk maken van leerpleinen bij De Overhaal, de Binnendijk en de Rietlanden;
- Verbeteren en op niveau brengen van het binnenklimaat door aanpassen of plaatsen van ventilatiesysteem bij De Overhaal, de Binnendijk en de Rietlanden.

Een nader onderzoek naar de haalbaarheid en de wijze waarop leerpleinen binnen deze gebouwen gerealiseerd kunnen worden en welke aanpassingen nodig zijn om de kwaliteit van het binnenklimaat aan te passen is noodzakelijk om de investeringskosten in beeld te brengen. Dit onderzoek heeft dan betrekking op de gebouwen van De Overhaal en De Binnendijk.

Voor de Rietlanden is relevant of woningbouw op de locatie van de Rietlanden realiteit wordt. Is dat het geval dan is minimaal gedeeltelijke sloop en Vernieuwbouw (scenario II) of Vervangende Nieuwbouw (scenario I) noodzakelijk. Wordt woningbouw op het terrein van de school, op Marken geen realiteit dan moet de Rietlanden in scenario III worden onderzocht en meegenomen. Vanwege deze onduidelijkheid/onzekerheid is het verstandig om de Rietlanden direct in het onderzoek op te nemen.

Aanbeveling:

1. Het verstrekken van een bijdrage (50% van 70%, totaal €68.250) aan de schoolbesturen van Opspoor en CPOW voor het *verbeteren en op orde brengen van de ventilatie* in de schoolgebouwen van De Overhaal, de Binnendijk en de Rietlanden.
2. Onderzoek laten uitvoeren naar beperkt functionele aanpassingen voor/in de gebouwen van De Overhaal, De Rietlanden en De Binnendijk.

6. Investeringen de komende jaren per scenario

6.1. Overzicht investering per jaar en scenario

Bij de uitvoering van enkel de zorgplicht (kwantitatief) worden de investeringskosten/ uitgaven in de komende jaren verwacht zoals weergegeven onder scenario I in onderstaande tabel. Dit scenario is altijd noodzakelijk. Scenario II en II worden daaronder weergegeven, bij deze scenario's is de minimale zorgplicht meegenomen.

Jaar van voorziening	School/plaats	Investeringsbedrag/ Uitgaven	Niveau
Scenario I	**Wettelijk Minimum**		
2023	Uitbreiding 1e inrichting (meubilair en leermiddelen)	€ 45.278	Capaciteitstekort (wettelijk min.)
???? (2025?)	Tijdelijke huurkosten in Monnickendam; 4 jr	€ 47.000 excl. 1-malige kosten (€150.000)	Verwacht capaciteitstekort (nog) niet aanwezig op basis prognose 2020.
2028	Nieuwbouw Rietlanden	€ 4.233.671	Nieuwbouw door ontwikkelingen RO (bouw+10 a12 woningen op schoolplein)
2032-2037	Bijdrage aan BNC	€ 8.331.078	Verwacht met prijsindex in 2035
Scenario II	**Zorg(plicht) voor de Samenleving**		
2023	Uitbreiding 1e inrichting (meubilair en leermiddelen)	€ 45.278	Capaciteitstekort (wettelijk min.)
???? (2025?)	Tijdelijke huurkosten in Monnickendam; 4 jr	€ 47.000 (gem.) 4 jrlijks excl. 1-malige kosten (€150.000)	Verwacht capaciteitstekort (nog) niet aanwezig op basis prognose 2020.
2028	Vernieuwing Rietlanden	Vernieuwbouw €3.660.849 Nieuwbouw € 4.233.671	Vernieuwbouw of Nieuwbouw afhankelijk van uitwerking woningbouw op schoolterrein. Geen woningbouw =vernieuwbouw
2036-2040	Vernieuwbouw Binnendijk (2038)	Vernieuwbouw € 5.200.666	Zorgplicht+ (2038)
2032-2037	Bijdrage aan BNC	€ 8.331.078	Verwacht met prijsindex in 2035

Scenario III	Beperkt aanpassen schoolgebouwen		
2023	Uitbreiding 1e inrichting (meubilair en leermiddelen)	€ 45.278	Capaciteitstekort (wettelijk minimum)
???? (2025?)	Tijdelijke huurkosten in Monnickendam; 4 jr	€ 47.000 excl. 1-malige kosten (€150.000)	Verwacht capaciteitstekort (nog) niet aanwezig op basis prognose 2020.
2022	Bijdrage t.b.v.aanpassen Ventilatie bij Binnendijk/Overhaal en Rietlanden	€ 68.250	
2023	Onderzoek beperkt functionele aanpassingen (leerpleinen) bij scholen (zie hierboven)	€45.000	Uitvoeringskosten volgen uit onderzoek
2028	Vernieuwing Rietlanden	Vernieuwbouw €3.660.849 Nieuwbouw € 4.233.671	Afhankelijk van uitwerking woningbouw op schoolterrein.

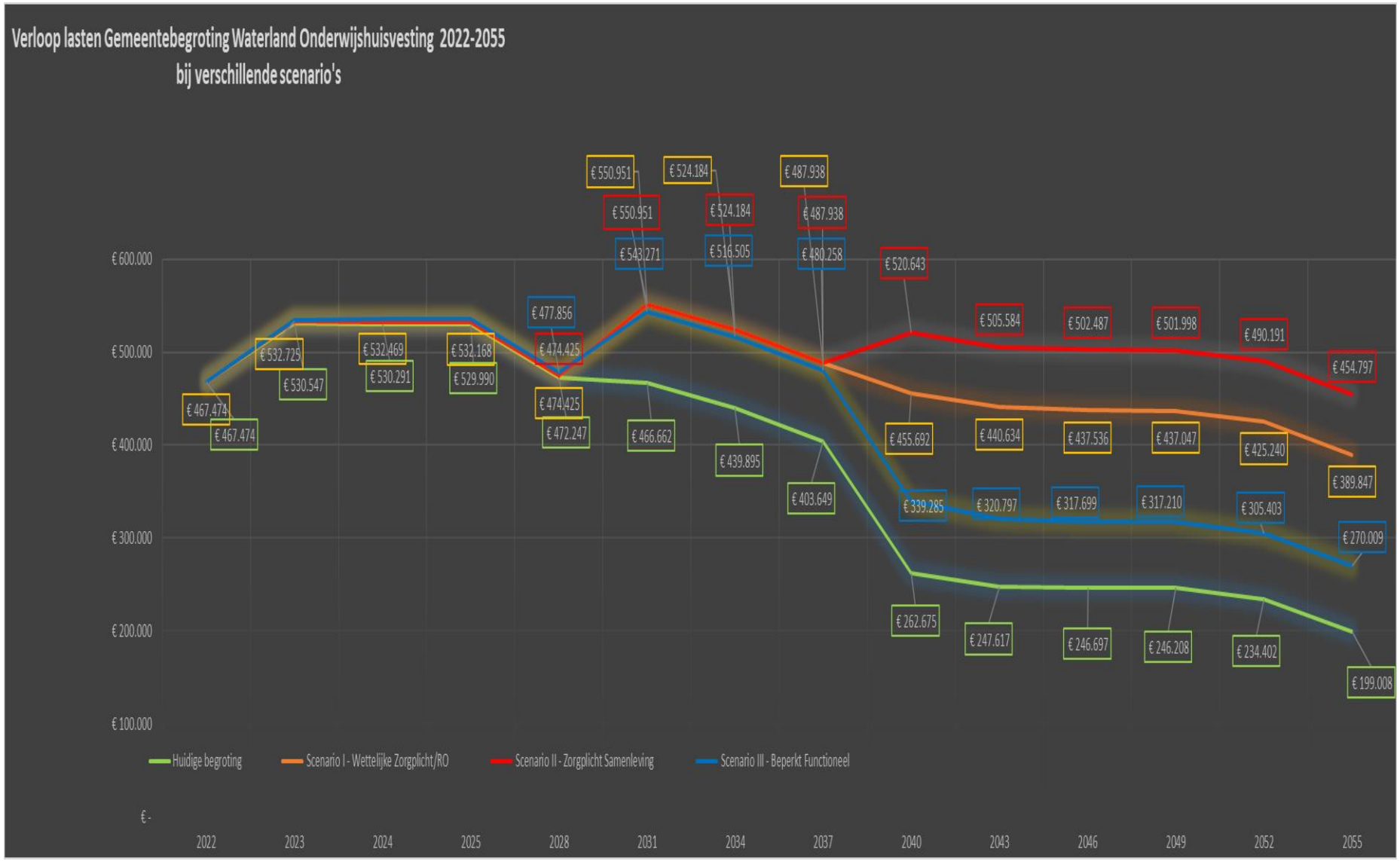
Tabel 2. Investeringen behorend bij verschillende scenario's

6.2 Overzicht lastenverloop voor onderwijshuisvesting in de tijd afhankelijk van het gekozen scenario

Op de volgende pagina wordt een overzicht gegeven van het lastenverloop bij verschillende scenario's. Scenario I is zoals aangegeven het wettelijke minimum en bestaat uit de voorzieningen die onvermijdelijk zijn en bovenop de huidige begrotingslasten komen. In dit scenario is de vervangende nieuwbouw van de Rietlanden verwerkt. Er zijn dusdanig veel verwachtingen gewekt in relatie tot de nieuwbouw van woningen op Marken dat de vervangende nieuwbouw ook in de andere varianten terugkomt.

In scenario II, Zorg(plicht) voor de Samenleving, wordt uitgegaan van een vernieuwing van de nog resterende twee schoolgebouwen voor het primair onderwijs. Daarnaast wordt een aanvullende bijdrage verstrekt aan het Bernard Nieuwentijt College. Een kanttekening wordt geplaatst bij De Overhaal. Vernieuwing van dit gebouw is niet cijfermatig verwerkt in de grafiek op de volgende pagina.

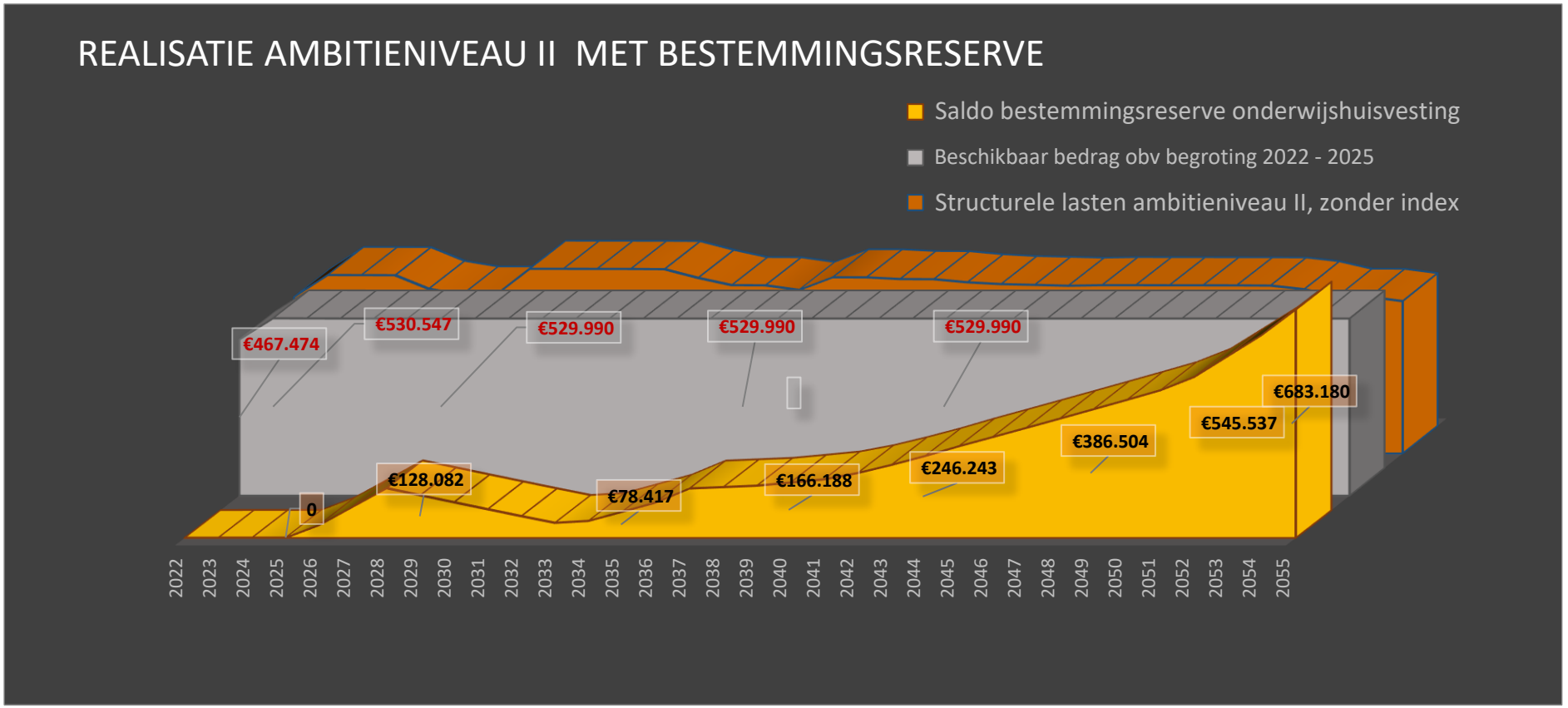
In scenario III is eveneens uitgegaan van het wettelijke scenario en is rekening gehouden met beperkt functionele aanpassingen in de gebouwen van de Binnendijk en de Overhaal. De kosten voor aanpassing zijn nog niet opgenomen. Om die kosten vast te stellen is eerst een nader onderzoek noodzakelijk.

Grafiek 1. Lastenverloop 20222-2055 gemeentebegroting bij verschillende scenario's onderwijshuisvesting

6.3 Overzicht verloop kapitaallasten reserve bij ambitie niveau II, zonder indexering

Het instellen van een bestemmingsreserve onderwijshuisvesting maakt het mogelijk om ambitieniveau II te realiseren.
Het uitgangspunt in de voorliggende opzet van de instelling, vorming en ontwikkeling van een bestemmingsreserve onderwijshuisvesting gaat uit van prijspeil 2021.
Aan de investeringskant, dat is de bouwmarkt wordt geen rekening gehouden met prijsstijgingen. Dit werkt uiteraard door in een lagere last.
Aan de dekkingskant wordt de huidige vastgestelde last voor begrotingsjaar 2025 als uitgangspunt gehanteerd om de last op het niveau van €529.990 stabiel te houden. Er wordt dan een reserve opgebouwd. Dit is weergegeven in onderstaande grafiek.

BIJLAGEN

Bijlage 1 – Overzicht leerling ontwikkeling t/m 2026 en ruimtebehoefte scholen in Waterland, periode 2021 t/m 2037

I. Overzicht leerling ontwikkeling inclusief ruimtebehoefte periode 2018 tot 2026.

	1.10. Schooljr.			2018 19-20		2019 20-21		2020 21-22		2021 22-23		2022 23-24		2023 24-25		2024 25-26		2025 26-27		2026 27-28	
Monnickendam	**cap. m²/lok**			m²	lok.	m²	lok.	m²	lok.	m²	lok.	m²	lok.	m²	lok.	m²	lok.	m²	lok.	m²	lok.
- De Binnendijk	870	6	*lln*	143		143		141		145		139		137		137		135		128	
			behoefte m²	919	6	914	6	889	6	894	6	879	6	874	6	889	6	884	6	849	5
- De Blauwe Ster	1.379	11	*lln*	216		225		230		237		245		250		262		260		249	
			behoefte m²	1286	9	1332	9	1342	9	1407	11	1442	11	1488	11	1518	11	1508	11	1447	11
- De Fuut	849	4	*lln*	110		101		93		87		86		86		92		93		91	
			behoefte m²	753	5	708	4	683	4	638	4	668	4	653	4	663	4	663	4	638	4
- De Gouwzee	1.436	11	*lln*	231		226		234		241		238		247		263		261		249	
			behoefte m²	1.362	9	1.337	9	1.377	9	1.412	10	1.397	10	1.442	10	1.523	11	1.513	11	1.452	10
- De Verwondering	750	5	*lln*	109		108		103		105		108		115		119		119		113	
			behoefte m²	753	5	748	5	728	5	738	5	748	5	773	6	794	6	794	6	763	6
- Flexruimte nabij Obs Fuut	258	2																			
subtotaal Monnickendam	*5.541*	*40*		*5.073*	*34*	*5.039*	*33*	*5.019*	*33*	*5.089*	*36*	*5.134*	*36*	*5.230*	*37*	*5.387*	*38*	*5.362*	*38*	*5.149*	*36*
Broek in Waterland																					
-De Havenrakkers	*1.735*	*13*	*lln*	305		301		308		301		300		303		302		301		290	
			behoefte m²	1734	13	1714	13	1749	13	1714	13	1709	13	1724	13	1719	13	1714	13	1659	12
Marken																					
- De Rietlanden	1.159	8	*lln*	103		103		102		95		82		86		91		90		87	
			behoefte m²	718	4	718	4	713	4	693	4	628	3	648	3	673	4	668	4	653	3
Ilpendam/Watergang																					
- Van Randwijk	783 (851-68)	5	*lln*	130		140		148		147		157		162		165		168		167	
			behoefte m²	854	5	904	5	944	7	939	7	990	7	1015	7	1030	7	1045	7	1040	7
- St. Sebastianus	586 (667-54)	4	*lln*	58		59		61		62		62		62		57		58		57	
			behoefte m²	492	3	497	3	507	3	512	3	512	3	512	3	487	3	492	3	487	3
Subtotaal Ilpendam/Wgang	**1.369**	**9**		*1.346*	*8*	*1.401*	*8*	*1.451*	*10*	*1.451*	*10*	*1.502*	*10*	*1.527*	*10*	*1.517*	*10*	*1.537*	*10*	*1.527*	*10*
Zuiderwoude																					
- Overhaal	*502*	*3*	*lln*	75		74		67		66		54		47		49		42		37	
			behoefte m²	577	3	572	3	537	3	532	3	472	3	436	3	446	3	411	3	386	2
Totaal Gemeente	**10.455**	**66**			62		61		63		66		65		66		68		68		63

II. Ontwikkeling ruimtebehoefte (m²'s) per school in de gemeente Waterland in de periode 2018 (historie) t/m 2037

In de tabel hieronder wordt een totaaloverzicht gegeven van de ruimtebehoefte (in bruto vloeroppervlakte=bvo) voor de komende jaren. Geel gemarkeerd zijn de scholen in enig jaar met een ruimtebehoefte die 40m² groter is dan de aanwezige capaciteit. De ruimtebehoefte is gebaseerd op de verwachte leerling aantallen van een school.

1-okt		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Schooljaar		19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30	30-31	31-32	32-33	33-34	34-35	35-36	36-37	37-38	38-39
Monnickendam	**Aanw. Cap.**																				
De Binnendijk	**880**	919	914	889	894	879	874	889	884	849	844	839	819	824	824	824	819	819	819	819	819
De Blauwe Ster	**1.400**	1286	1332	1342	1407	1442	1488	1518	1508	1447	1427	1417	1387	1392	1392	1392	1382	1382	1382	1382	1382
De Fuut	**1.057***	753	708	683	683	668	653	663	663	638	633	628	617	617	617	617	617	617	617	617	617
De Gouwzee	**1.436**	1362	1337	1377	1412	1397	1442	1523	1513	1452	1432	1422	1392	1397	1397	1397	1387	1387	1387	1387	1387
Verwondering	**750**	753	748	728	738	748	773	794	794	763	753	753	738	738	738	738	733	733	733	733	733
Totaal Monnickendam	**5.523**	5073	5039	5019	5134	5134	5230	5387	5362	5149	5089	5059	4953	4968	4968	4968	4938	4938	4938	4938	4938
Broek in Waterland																					
Havenrakkers	**1.700**	1734	1714	1749	1714	1709	1724	1719	1714	1659	1623	1573	1563	1548	1513	1498	1503	1498	1508	1528	1553
Marken																					
De Rietlanden	**1.260**	718	718	713	693	628	648	673	668	653	648	648	668	703	718	733	753	763	778	794	799
Ilpendam/Watergang																					
Van Randwijk	**783** (851-68)	854	904	944	939	990	1015	1030	1045	1040	1020	1005	1000	980	980	970	955	929	904	889	864
St. Sebastianus	**640** (667-27)	492	497	507	512	512	512	487	492	487	482	477	477	467	467	467	462	452	441	436	426
Totaal Ilpendam/ Watergang	**1.423**	1346	1401	1451	1451	1502	1527	1517	1537	1527	331502	1482	1477	1447	1447	1437	1417	1381	1345	1325	1290
Zuiderwoude																					
Overhaal	**502**	577	572	537	532	472	436	446	411	386	376	376	376	386	396	411	411	436	446	462	472
Totaal gemeente	**10.503**	9448	9444	9469	9524	9.445	9.565	9.742	9.692	9.374	9.238	9.138	9.037	9.052	9.042	9.047	9.022	9.016	9.015	9.047	9.052

*= inclusief Flexruimte van 258m².

Bijlage 2 – Achtergrond demografie Waterland

2.1 De Gemeente Waterland in cijfers

De Gemeente Waterland telde op 1 januari 2021 17.312 inwoners. In vergelijking met 2020 is er sprake van een lichte daling (0,64%) van het totaal aantal inwoners. Het totaal aantal inwoners fluctueert in de periode van 2010 t/m 2021 tussen de 17.010 (minimum) en 17.425 (2020). Waterland telt 7.411 woningen. Van deze woningen is 85% eengezinswoning en de overige 15% zijn meergezinswoningen. Van de woningen is 9% (667) na 2000 gebouwd.

In de Woonvisie 2020 van de gemeente Waterland wordt dieper ingegaan op de analyse van de woningmarkt en de uitdagingen die daarbij spelen, zoals o.a. een grote toename van het aantal huishoudens dan toename van het aantal inwoners. Daarom zal er ook in de toekomst nog behoefte zijn aan uitbreiding van de woningvoorraad. Hoewel de woningvoorraad van de gemeente gemiddeld van hoge kwaliteit is, is deze niet voldoende afgestemd op de toekomst. Duurzaamheidsambities van de gemeente vragen om aanpassingen van de woningvoorraad.

Volgens de Woonvisie 2020 wordt er tussen 2020 en 2040 een toename van de woningvoorraad verwacht van 500 woningen.

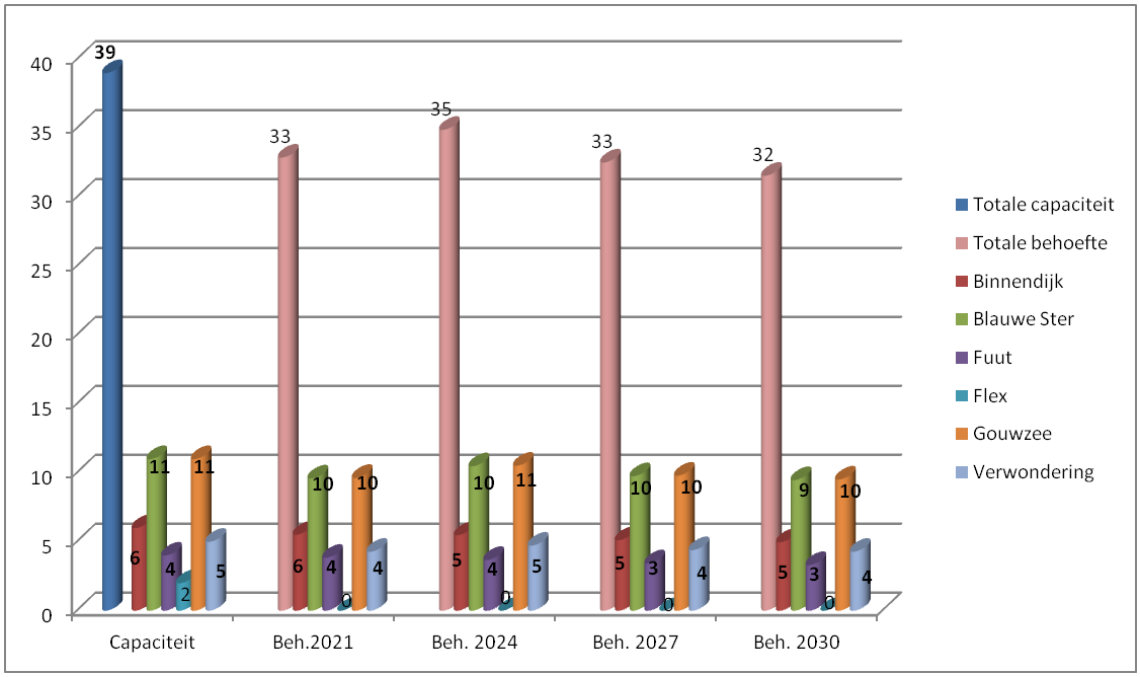
2.2 Ontwikkeling van de wijk Galgenriet en effect op leerlingaantallen

De verwachting is dat tussen 2022 en 2024 de nieuwbouw in de wijk wordt gestart.
Eind 2024 wordt oplevering van de 1e fase van 250 woningen verwacht. Tussen 2025 en 2029 vindt oplevering van de volgende fase, 450 woningen plaats. Totaal zijn er dan 700 woningen opgeleverd begin 2030.

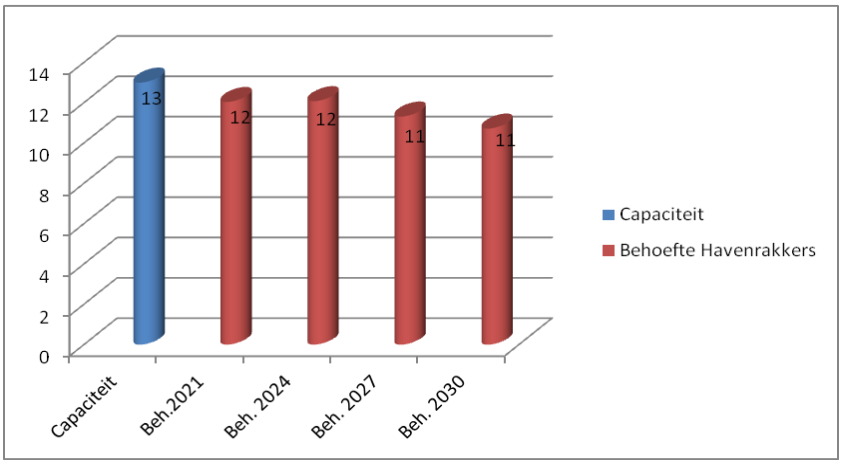
Gemiddeld moet er bij nieuwbouw rekening worden gehouden met een groei van 0,5 leerling per woning in de aanvangssituatie bij een snelle bouw, die na daling tot een stabiele woonwijk/-omgeving terugloopt tot 0,24 leerling/woning.
Daarbij is de totale tijdsduur waarin de woningen gerealiseerd en opgeleverd worden nog van belang. Naarmate de tijdsduur groter is waarin de totale nieuwbouw wordt gerealiseerd, des te minder is sprake van een piekeffect van leerlingen op de scholen. Immers naast nieuwe aanmeldingen door o.a. nieuwbouw op de scholen, kennen scholen ook een uitstroom van leerlingen voornamelijk in de groep 8.
De bouw van het Galgenriet betekent maximaal een toename van 350 kinderen als er veel woningen snel achter elkaar worden gebouwd en opgeleverd. Het aantal kinderen loopt terug naar ongeveer 170 leerlingen extra bij een ontwikkeling naar een stabiele woonwijk.
Dit aantal leerlingen betekent dat er structureel ‘extra’ ruimtebehoefte ontstaat van ongeveer +7 klaslokalen of ongeveer 850m² aan bruto onderwijsruimte. De verwachte ‘leegstand’ in Monnickendam heeft op basis van de huidige prognoses een omvang van ruim 500m².
Afhankelijk van de ontwikkeling van het Galgenriet is uitbreidingsnoodzaak te zijner tijd denkbaar.

Bijlage 3 – Capaciteit in lokalen per kern

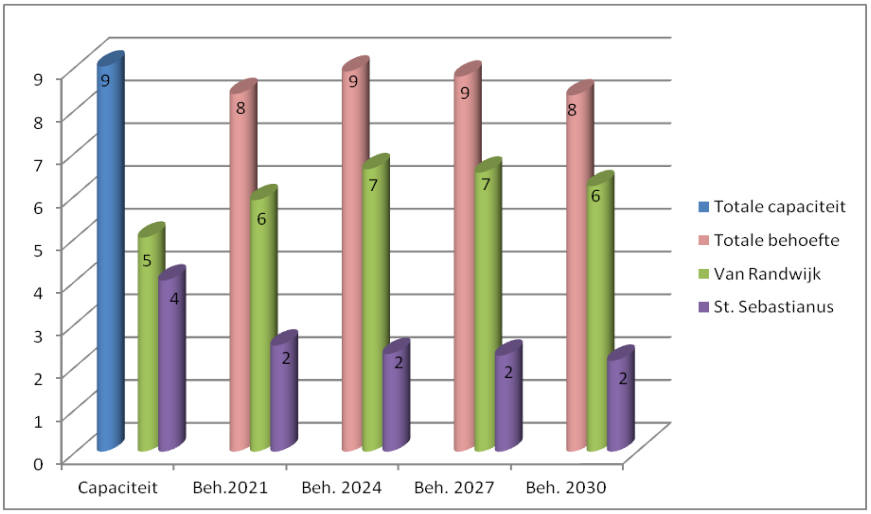
Monnickendam

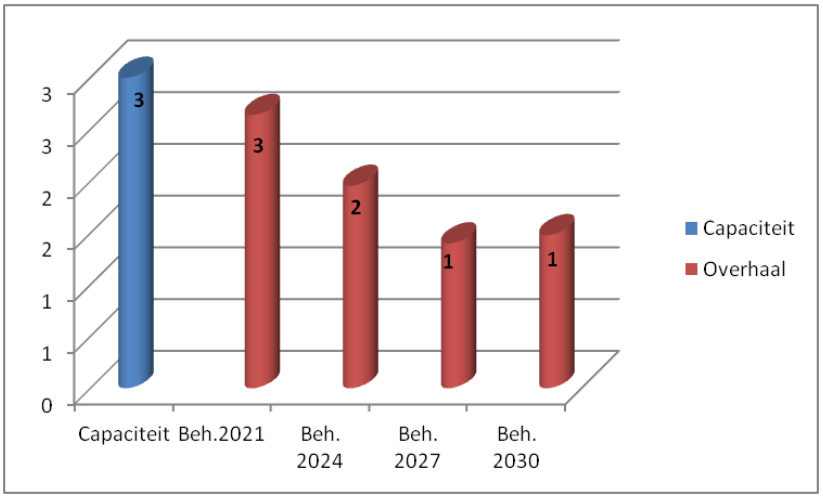
Broek in Waterland

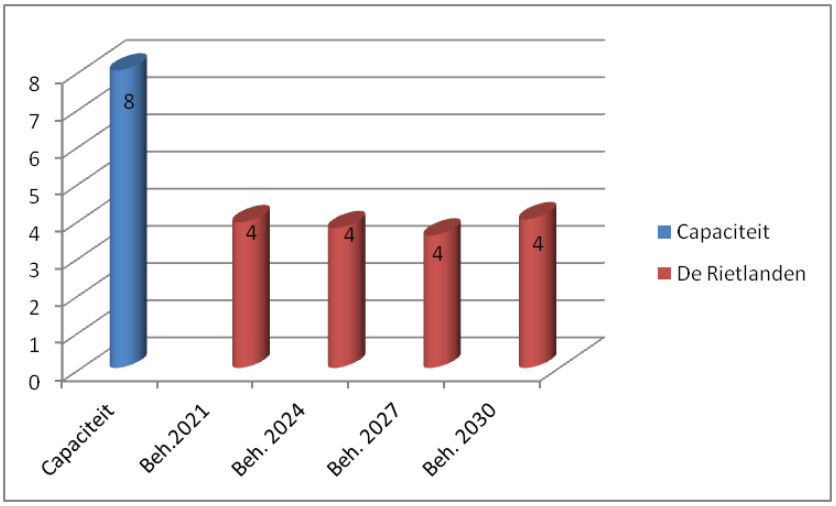
Ilpendam

Zuiderwoude

Marken

Bijlage 4 – Scorekaarten per school

De scorekaarten zijn ingevuld door de gemeente na een interview met de directeuren van de betreffende school.

De scorekaart is daarbij mede ingevuld aan de hand van de gegevens die de gemeente heeft over het bruto vloeroppervlak en de leerlingenprognoses. Er is bij 'capaciteit versus prognoses' voor de gebouwen van het Primair Onderwijs gekozen om t/m de 1-oktobertelling van 2024 te kijken en naar nog een moment over 10 jaar.

Met de directeuren van de Rietlanden en de Verwondering zijn geen gesprekken gevoerd. Voor de Rietlanden is in 2019 een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor (ver)nieuwbouw in relatie tot woningbouw op Marken. Met De Verwondering is eveneens geen gesprek gevoerd vanwege het besluit tot (vervangende) nieuwbouw van het schoolgebouw die op dit moment in ontwikkeling is. Dit maakte de noodzaak tot een gesprek bij beide laatstgenoemde scholen minder urgent omdat aansluiting van gebouw op onderwijsvisie van de school daarmee redelijk termijn vormgegeven kan worden.

I. **Naam:** De Binnendijk

Bestuur: CPOW;

Locatie: Oude Zijds Burgwal 8, Monnickendam

Scorekaart	Directe aanleiding	Op termijn	Geen aanleiding
Capaciteit versus leerlingenprognoses			**x**
Eigenschappen gebouw			**x**
Degelijk en functioneel			x
Passend bij de onderwijsvisie/-concept		x	
Bouwkundige staat pand			x
Flexibiliteit pand		x	
Duurzaamheid			x
Verhuur en medegebruik			**x**
Samenwerking partners binnen gebouw			x
Sluit aan op huidige vraag			x
Sluit aan op toekomstige ambities		x	
Maatschappelijk			**x**
Positie in de buurt			x
Samenwerking/afstemming maatschappelijke organisaties			x

Capaciteit versus prognoses

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
De Binnendijk - *leerlingen*	143	142	141	145	139	137	137	124

De Binnendijk blijft vrij stabiel qua leerlingenaantal de komende jaren. In 2030 zakt het aantal leerlingen terug met 15 tot 20 leerlingen. De Binnendijk heeft nu een oppervlakte van 870 m². Op basis van de leerlingprognoses is de volgende ruimtebehoefte van toepassing:

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
De Binnendijk - *bvo*	919	914	889	894	879	874	889	884

De Binnendijk overschrijdt de komende jaren niet voor meer dan 4 aaneengesloten jaren 40m². Een overschrijding van meer dan 40 m² voor meer dan 4 jaar geeft recht op tijdelijke uitbreiding. Wel is te zien dat de school geruime tijd iets boven het huidige aantal vierkante meters zit.

Eigenschappen gebouw

Het gebouw is gedateerd en sluit niet geheel aan bij de visie van de school. Een lichte ruimte met verschillende werkplekken (leerplein) zou bijdragen aan de visie van de school. Het pand heeft ruimte voor 6 groepen en die zijn nu allemaal in gebruik. Boven zijn er ruimtes, maar die zijn niet geschikt als lokaal. Uitbreiding en flexibilisering op de verdieping kunnen bijdragen extra ruimte en realisatie van de visie van de school.

Verhuur en medegebruik

Gezien de beperkingen van het pand is opvang in de school niet realistisch. Een wens zou echter wel het huisvesten van bso zijn. De bovenverdieping zou hiervoor bij uitbreiding geschikt voor kunnen zijn.

Maatschappelijk

De school werkt samen met andere organisaties, maar qua pand zit hier geen ruimte en wens.

II **Naam:** De Blauwe Ster

Bestuur: CPOW

Locatie: Kam 96a, scholeneiland, Monnickendam

Scorekaart	Directe aanleiding	Op termijn	Geen aanleiding
Capaciteit versus leerlingenprognoses	x		
Eigenschappen gebouw			X
Degelijk en functioneel			X
Passend bij de onderwijsvisie/-concept			X
Bouwkundige staat pand			X
Flexibiliteit pand			X
Duurzaamheid			X
Verhuur en medegebruik		X	
Samenwerking partners binnen gebouw		X	
Sluit aan op huidige vraag		X	
Sluit aan op toekomstige ambities		X	
Maatschappelijk			X
Positie in de buurt			X
Samenwerking/afstemming maatschappelijke organisaties			X

Capaciteit versus leerlingenprognoses

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
Blauwe Ster - *leerlingen*	216	225	230	237	245	250	262	237

De Blauwe Ster blijft groeien in de komende jaren. De school heeft sinds het schooljaar 2020-2021 een leerlingenstop in moeten lassen. Door deze leerlingenstop blijft het aantal leerlingen rond de 253 steken (gegevens school, zie hieronder). Voor 255 leerlingen is (200 + 253 *5,03=) 1473 m² nodig. In 2030 daalt het aantal leerlingen volgens de prognoses. De groei lijkt daarmee tijdelijk te zijn, maar het effect van de leerlingenstop is hierbij niet meegewogen.

De Blauwe Ster heeft nu een oppervlakte van 1379 m². Op basis van de leerlingenprognoses is de volgende ruimtebehoefte van toepassing:

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
Blauwe Ster - *bvo*	1286	1332	1342	1407	1442	1488	1518	1392

De Blauwe Ster overschrijdt de komende jaren voor meer dan 4 aaneengesloten jaren het bvo met 40m². Een overschrijding van meer dan 40 m² voor meer dan 4 jaar geeft recht op tijdelijke uitbreiding. De overschrijding is van 2022 t/m 2027; de school heeft dus recht op tijdelijke uitbreiding. Op basis van de gegevens van De Blauwe Ster (rekening houdend met de wachtlijst) is de volgende ruimtebehoefte van toepassing (volgens eigen gegevens van De Blauwe Ster):

1-10-telling	2020	2021	2022	2023	2024

Schooljaar	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26
Leerlingen	237	251	253	253	257
Ruimtebehoefte	1392	1463	1473	1473	1493

De overschrijding van de 40m² is een jaar eerder en houdt mogelijk langer aan. De wachtlijst vertekend het beeld misschien. Kinderen die niet op De Blauwe Ster geplaatst kunnen worden, maar naar een andere school gaan hebben een effect dat waarschijnlijk doorwerkt. Jongere broertjes/zusjes zullen hoogstwaarschijnlijk ook naar die school gaan, waarmee De Blauwe Ster 'meer' aanwas verliest. Tegelijk zorgt dit misschien weer voor druk op de andere school (en een wachtlijst).

Eigenschappen gebouw

In 2017 is het gebouw gerenoveerd. Op dit moment is dan ook geen aanleiding tot actie. Bij de renovatie was het een nadeel dat lokalen moesten blijven waar ze zaten. Ondanks de beperkingen van de contouren is een pand gerealiseerd dat zoveel mogelijk aansluit bij de visie van de school.

Verhuur en medegebruik

Vanuit de onderwijsvisie zou een peuterspeelzaal in het pand een wens zijn. De school werkt groepsdoorbroken; kinderen van verschillende leeftijden zitten in één stamgroep. Het zou mooi zijn om peuters aan te laten sluiten op de kleuters. Als een kleuter nu interesse heeft in lezen, kan hij/zij naar groep 3 om mee te doen. Andersom zou ook mogelijk zijn als er een peuterspeelzaal in het pand zit om kleuter mee te laten draaien bij een peutergroep. Gezien de ruimte in het pand is deze wens niet realistisch.

Maatschappelijk

De school werkt samen met andere organisaties, maar qua pand zit hier geen ruimte en wens.

III. Naam: Obs De Fuut

Bestuur: OPSPOOR

Locatie: Avegaar 85, Scholeneiland Monnickendam

Scorekaart	Directe aanleiding	Op termijn	Geen aanleiding
Capaciteit versus leerlingenprognoses			**x**
Eigenschappen gebouw			**X**
Degelijk en functioneel			X
Passend bij de onderwijsvisie/-concept			X
Bouwkundige staat pand			X
Flexibiliteit pand			X
Duurzaamheid			X
Verhuur en medegebruik			**X**
Samenwerking partners binnen gebouw		X	
Sluit aan op huidige vraag			X
Sluit aan op toekomstige ambities		X	
Maatschappelijk			**x**
Positie in de buurt			X
Samenwerking/afstemming maatschappelijke organisaties			X

Capaciteit versus leerlingenprognoses

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
De Fuut - *leerlingen*	110	101	93	87	86	86	92	83

Bij De Fuut is een dalende lijn te zien. De school gaat volgens de prognoses krimpen met nog zo'n 10 leerlingen en daarna blijft het stabiel.

De Fuut heeft nu een oppervlakte van 795 m² en maakt daarnaast gebruik van de flexruimte (258 m²) tegen vergoeding. Op basis van de leerlingprognoses is de volgende ruimtebehoefte van toepassing:

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
De Fuut - *bvo*	753	708	683	683	668	653	663	617

Eigenschappen gebouw

De Fuut zit sinds 2018 in het gerenoveerde pand. Door de renovatie zat De Fuut vast aan de contouren van het oude pand, maar binnen deze contouren is een school gerealiseerd die zoveel mogelijk aansluit op de onderwijsvisie. Qua flexibiliteit heeft De Fuut het voordeel dat de flexruimte in het gebouw zit.

Verhuur en medegebruik

SKW zit in het pand met twee ruimtes voor buitenschoolse opvang (bso). Over een weer wordt er gebruik gemaakt van elkaars ruimtes. Een wens die voor de renovatie al bestond en ook voor de toekomst bestaat is

een kinderopvang in het pand: een IKC. Op deze manier zou er een peuter-kleutergroep kunnen zijn waar over en weer van elkaar geleerd kan worden.

Maatschappelijk

De school werkt samen met andere organisaties. Meer samenwerking met KANS (vanuit De Bolder) en eventuele openstelling van de school daarvoor zou nog interessant zijn. Wat betreft de huisvesting vraagt dit verder geen aanpassing.

IV:

Naam: OBS De Gouwzee

Bestuur: OPSPOOR

Locatie: Wilhelminalaan 58, Monnickendam

Scorekaart	Directe aanleiding	Op termijn	Geen aanleiding
Capaciteit versus leerlingenprognoses		x	
Eigenschappen gebouw			**x**
Degelijk en functioneel	x		
Passend bij de onderwijsvisie/-concept			x
Bouwkundige staat pand			x
Flexibiliteit pand		x	
Duurzaamheid			x
Verhuur en medegebruik			**x**
Samenwerking partners binnen gebouw			x
Sluit aan op huidige vraag			x
Sluit aan op toekomstige ambities		x	
Maatschappelijk			**X**
Positie in de buurt			x
Samenwerking/afstemming maatschappelijke organisaties			x

Capaciteit versus leerlingprognoses

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
De Gouwzee - *leerlingen*	231	226	234	241	238	247	263	238

De Gouwzee blijft groeien in de komende jaren. De school ligt op dit moment iets voor op de prognoses (zie afbeelding 6). De piek van het aantal leerlingen zit in schooljaar 2025-2026 met 263 leerlingen. Voor 263 leerlingen is (200 + 263*5,03=) 1523 m2 nodig. Vanaf 2025 daalt het aantal leerlingen naar verwachting. De groei lijkt dus tijdelijk te zijn, maar de impact van het Galgeriet blijft niet geheel te voorspellen.

De Gouwzee heeft een oppervlakte van 1436 m². Op basis van de leerlingenprognoses is de volgende ruimtebehoefte van toepassing:

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
De Gouwzee - *bvo*	1362	1337	1377	1412	1397	1442	1523	1397

De Gouwzee overschrijdt in schooljaar 2025-2026 en 2026-2027 gedurende twee jaar het bvo met 40m². Een overschrijding van meer dan 40 m² voor meer dan 4 jaar geeft recht op tijdelijke uitbreiding. De school zit hier nog niet aan, maar is met de leerlingenstop van De Blauwe Ster en de bouw van het Galgeriet kanshebber. De Gouwzee kaart aan dat het pand gebouwd is voor 250 leerlingen, maar dat dit vraagt om een ideale verdeling van 25 leerlingen per groep. Op dit moment zijn er 3 kleutergroepen en op termijn (2022-2023) verwacht de

school hier een knelpunt omdat er een extra groep 3 komt. De Gouwzee en OPSPOOR zijn hierover al in gesprek om te kijken hoe dit intern te realiseren valt.

Eigenschappen gebouw

Het pand heeft vooralsnog genoeg ruimte. Het schoolplein blijft problematisch. Er ontstaan telkens *sink holes* en er moet gezocht worden naar een structurele oplossing. Het pand sluit aan bij de lijn die is ingezet, maar de onderwijsvisie wordt mogelijk in de komende jaren aangepast, vanwege het aantreden van een nieuwe directeur. Bouwkundig is het pand gezien het bouwjaar in goede staat. Het pand wordt niet als flexibel ervaren; elke ruimte heeft nu z'n functie. Het opvangen van een extra groep 3 (zoals hiervoor genoemd) lijkt lastig. Daarnaast vraagt de aanwas van kleutergroepen om een andere inrichting van een pand vraagt dan leslokalen. OPSPOOR wil volgend jaar een duurzaamheidsbeleidsplan opstellen voor alle OPSPOOR-scholen. Het plein zou groener mogen.

Verhuur en medegebruik

De vraag of verhuur en medegebruik aansluiten op de huidige vraag en toekomstige ambitie hangt samen met de eventueel te herijken onderwijsvisie. Afhankelijk van deze visie komt misschien de wens om meer met kinderopvang of een peuterspeelzaal te willen doen.

Maatschappelijk

De school staat dichtbij het centrum en een kinderrijke woonwijk. Bij inschrijvingen en aanmeldingen zie je deze twee dan ook terug.

V.

Naam: OBS De Havenrakkers

Bestuur: OPSPOOR

Locatie: Nieuwland 32, Broek in Waterland

Scorekaart	Direct aanleiding	Op termijn	Geen aanleiding
Capaciteit versus leerlingenprognoses			x
Eigenschappen gebouw			**x**
Degelijk en functioneel			X
Passend bij de onderwijsvisie/-concept			X
Bouwkundige staat pand			x
Flexibiliteit pand			x
Duurzaamheid			x
Verhuur en medegebruik			**x**
Samenwerking partners binnen gebouw			x
Sluit aan op huidige vraag			x
Sluit aan op toekomstige ambities			x
Maatschappelijk			**x**
Positie in de buurt			x
Samenwerking/afstemming maatschappelijke organisaties			x

Capaciteit versus leerlingenprognoses

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
De Havenrakkers - *leerlingen*	305	301	308	301	300	303	302	268

De Havenrakkers lijkt de komende jaren redelijk stabiel qua aantal leerlingen. De piek van het aantal leerlingen lijkt te zijn geweest en vanaf schooljaar 2020-2021 is er in elk geval geen groei zichtbaar. Voor 308 leerlingen is (200 + 308*5,03=) 1749 m2 nodig. Het huidige pand heeft een oppervlakte van 1533 m2 en heeft twee noodlokalen. Met de nieuwbouw heeft het pand in elk geval de benodigde 13 lokalen en gezien er geen groei wordt verwacht, zou dit moeten volstaan. Alleen Watergang levert mogelijk nog een nieuw voedingsgebied voor de school. Op basis van de leerlingenprognoses is de volgende ruimtebehoefte van toepassing:

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
De Havenrakkers - *bvo*	1734	1714	1749	1714	1709	1724	1719	1548

Eigenschappen pand

Het huidige pand sluit niet aan bij de visie. Samenwerking tussen leerlingen en groepen is lastig vanwege beperkte variatie in andere werkplekken. Het nieuwe pand gaat hierin voorzien. Ook het meubilair maakt straks zichtbaar dat er samengewerkt kan worden. Verder krijgen de lokalen schuifwanden die voor meer

flexibiliteit gaat zorgen. De visie blijft gericht op samenwerking en het nieuwe pand biedt hiervoor veel mogelijkheden.

Verhuur en medegebruik

Er wordt samengewerkt met SKW. Hoewel er officieel niet echt sprake is van een IKC wordt er samengewerkt en kan er nog meer worden gewerkt aan gezamenlijke afspraken, een afgestemd programma en gedragsafspraken: dit kan ook allemaal met SKW worden geregeld. Een IKC maak je samen en dat moet groeien. Het zou hier ook kunnen, maar dat is niet de insteek. Het nieuwe pand heeft extra ruimtes voor ambulante begeleiding. Voor nu zijn er geen wensen voor meer samenwerkingspartners.

Maatschappelijk

In het nieuwe gebouw is de mogelijkheid en wens om meer te doen met muziek en techniek (evt. naschools). Wat betreft passend en inclusief onderwijs is dit in de nieuwe school zeker mogelijk. De vraag komt maar zelden, maar het is een kwestie van maatwerk en afstemmen.

VI. Naam: Van Randwijk

Bestuur: OPSPOOR

Locatie: Brede School Grote Grutto, Gruttostraat 9, Ilpendam

Scorekaart	Directe aanleiding	Op termijn	Geen aanleiding
Capaciteit versus leerlingenprognoses	x		
Eigenschappen gebouw		**x**	
Degelijk en functioneel			x
Passend bij de onderwijsvisie/-concept		x	
Bouwkundige staat pand			x
Flexibiliteit pand		x	
Duurzaamheid			x
Verhuur en medegebruik			
Samenwerking partners binnen gebouw			x
Sluit aan op huidige vraag			x
Sluit aan op toekomstige ambities		x	
Maatschappelijk			
Positie in de buurt			x
Samenwerking/afstemming maatschappelijke organisaties			x

Capaciteit versus leerlingenprognoses

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
Van Randwijk - *leerlingen*	130	140	148	147	157	162	165	155

De Van Randwijkschool groeit de komende jaren flink. Naar verwachting wordt de piek bereikt in schooljaar 2026-2027. Op dat moment is er voor 168 leerlingen (200 + 168*5,03=) 1045 m2 nodig. Vanaf schooljaar 2028-2029 wordt een daling ingezet naar verwachting. De groei is weliswaar voor een beperkte tijd, maar ook in 2034 zit de Van Randwijk nog op het huidige niveau. De aanwas van het voedingsgebied Watergang lijkt hier met name voor verantwoordelijk.

De Van Randwijk heeft een oppervlakte van 869 m^2. Op basis van de leerlingenprognoses is de volgende ruimtebehoefte van toepassing:

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
Van Randwijk - *bvo*	854	904	944	939	990	1015	1030	980

De Van Randwijkschool overschrijdt vanaf het schooljaar 2021-2022 gedurende 15 jaar het bvo met meer dan 55m^2. Dit betekent dat de school recht heeft op permanente uitbreiding. In het schooljaar 2020-2021 is er al een start gemaakt met een 7^e groep. Deze 7^e groep is dus echt blijvend voor de komende tijd. Voor het huidige schooljaar is een oplossing gevonden voor de ruimtebehoefte door het combineren van de teamkamers van de St. Sebastianus en De Van Randwijk. Het is een klein lokaal (max. 20 leerlingen) en zorgt ervoor dat beide scholen een multifunctionele ruimte missen.

Eigenschappen gebouw

Het pand is nog niet oud en volstaat vooralsnog. Door het samenvoegen van de teamkamers wordt een multifunctionele ruimte gemist. Het ontvangen van ouders, een overleg met het zorgteam of werkplekken voor de ambulante begeleiders worden gemist door de indeling, meer en ruime klaslokalen. In het pand. Het gebouw is daarin niet flexibel volgens de school. Op papier zou er flexibiliteit moeten zijn, de praktijk is weerbarstiger. Wat betreft de onderwijsvisie wordt het pand als nadelig ervaren door het ontbreken van een leerplein.
Meer efficiëntie op de tweede verdieping (met een leerplein) zou prettig zijn en het zou de samenwerking van de twee scholen ten goede komen. Voor de toekomst is er de wens om te kijken hoe beide scholen samen beter kunnen worden en verder kunnen komen zonder identiteit in te leveren. Op het gebied van duurzaamheid zou er meer kunnen, maar zijn er geen concrete wensen.

Verhuur en medegebruik

Schoolmaatschappelijk werk zou vaker in het gebouw aanwezig kunnen zijn op vast inloopuren, maar hiervoor ontbreekt een werkplek. De samenwerking met de partners in het gebouw is in orde, maar vraagt wel afstemming. Na schooltijd maakt de kinderopvang gebruik van de speelruimte, dat werkt prima. In de toekomst zou een IKC een wens zijn vanwege de doorlopende leerlijn en een totaalpakket aan opvang. Het zou mooi zijn als een pedagogisch medewerker een rol heeft bij onderwijs en dat informatie vanuit onderwijs en opvang wordt gebundeld.

Maatschappelijk

Passend onderwijs is mogelijk in dit pand, maar een leerplein zou veel bij kunnen dragen. De mogelijkheid tot inclusief onderwijs is vanuit het perspectief van huisvesting niet uitgesloten, maar ook hiervoor zouden aparte en rustige werplekken fijn zijn.

VII

Naam: St. Sebastianus

Bestuur: CPOW

Locatie: Brede School, Grote Grutto, Gruttostraat 9, Ilpendam

Scorekaart	Directe aanleiding	Op termijn	Geen aanleiding
Capaciteit versus leerlingenprognoses			x
Eigenschappen gebouw			**x**
Degelijk en functioneel			x
Passend bij de onderwijsvisie/-concept		x	
Bouwkundige staat pand			x
Flexibiliteit pand		x	
Duurzaamheid			x
Verhuur en medegebruik			
Samenwerking partners binnen gebouw			x
Sluit aan op huidige vraag			x
Sluit aan op toekomstige ambities			x
Maatschappelijk			
Positie in de buurt			x
Samenwerking/afstemming maatschappelijke organisaties			x

Capaciteit versus leerlingenprognoses

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
St. Sebastianus - *leerlingen*	58	59	61	62	62	62	57	53

De St. Sebastianus is een kleine school met de komende jaren een stabiel aantal leerlingen volgens de leerlingenprognoses. Het aantal van 62 leerlingen lijkt de max te zijn voor de komende jaren. Hier is (200 + 58*5,03=) 492 m2 aan bvo voor nodig. Aanwas van het voedingsgebied Watergang lijkt weinig invloed te hebben op de St. Sebastianus.

De St. Sebastianusheeft een oppervlakte van 524 m². Op basis van de leerlingenprognoses is de volgende ruimtebehoefte van toepassing:

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
St. Sebastianus - *bvo*	492	497	507	512	512	512	487	467

Op dit moment lijkt de school nog hinder te ondervinden van een strikte scheiding tussen katholiek en openbaar vanuit het verleden. De verwachting qua leerlingen is dat het komend schooljaar nog hetzelfde blijft, maar daarna verwacht de school meer leerlingen aan te trekken. De St. Sebastianus hoopt vanaf volgend jaar officieel een Unesco-school te zijn. Mogelijk spreekt dit de nieuwe populatie van Ilpendam en Watergang aan. De school wil hiermee inzetten op een groei richting 70 leerlingen.

Eigenschappen pand

Het pand is nieuw en wat dat betreft degelijk, maar niet praktisch. Vanuit visie en kijk op onderwijs sluit het pand niet aan bij de wensen van de St. Sebastianus. Voor groei op eigen niveau is flexibele inzet van ruimte nodig. De St. Sebastianus kan dit nu weliswaar in het lokaal realiseren, maar dat is alleen mogelijk vanwege kleine groepen door het grote(re) aantal lokalen. Werkplekken buiten het lokaal zouden prettig zijn ook vanwege passend onderwijs. Als er nu ambulante begeleiding is voor kinderen, dan moeten deze mensen kinderen op de gang helpen. Een meer multifunctionele insteek van ruimten zou prettig zijn voor de flexibiliteit en de samenwerking tussen de scholen. Met een leerplein zou meer invulling kunnen worden gegeven aan de maatschappelijke opdracht van onderwijs om te verbinden. Nu is de verbinding met (leerlingen van) de andere school heel beperkt.

De speelzaal wordt nu ervaren als een ruimte die niet optimaal wordt benut. De kleuters maken er gebruik van en de naschoolse opvang. Daarnaast heeft de school geen teamruimte meer, dit wordt als beperkend ervaren. De klimaatbeheersing in de school is een probleem. Het ene lokaal is heel warm, het andere lokaal ijskoud. Wat betreft duurzaamheid heeft het pand weinig speciaals. Er zijn ook geen wensen om dit te veranderen.

Verhuur en medegebruik

De Tinteltuin doet baby- en peuteropvang en naschoolse opvang. De samenwerking is prima, maar tamelijk gescheiden. De St. Sebastianus deelt verschillende ruimtes met de bso, waaronder de lokalen 7/8 en 1/2. Deze lokalen worden niet altijd gebruikt, maar in de inrichting en beschikbaarheid van het lokaal wordt hier rekening mee gehouden. Een IKC zou een mooie ontwikkeling zijn, want daar liggen veel kansen. Er is nu wel samenwerking, maar de doorgaande lijn zou er beter van worden. Er is nu wel warme overdracht tussen opvang en school. De overdracht is echter eenmalig en bij een IKC zou dit veel vloeiender kunnen verlopen. De bibliotheek zit in het pand en de St. Sebastianus maakt hier gebruik van.
Qua ambitie en huidige vraag heeft de school weinig wensen, want er is al veel. Een punt van aandacht is nog wel dat schoolmaatschappelijk werk, ambulante begeleiders én de IB'er gebruik moeten maken van dezelfde werkplek; dit is puzzelen.

Maatschappij

Qua beeldvorming wordt de St. Sebastianus nog veel aan de kerk gekoppeld, dit heeft ook met de naam te maken. Geloof heeft echter een andere positie gekregen in onderwijs. Op school wordt dit dan ook heroverwogen. Passend en inclusief onderwijs vraagt om aparte ruimtes, een leerplein en flexibel gebruik van ruimtes. De St. Sebastianus heeft nu al wel veel mogelijkheden omdat ze kleine klassen hebben, maar andere werkplekken worden als wenselijk ervaren.

VIII. **Naam:** De Overhaal

Bestuur: OPSPOOR

Locatie: Zuiderwouder Dorpsstraat 41, Zuiderwoude

Scorekaart	Directe aanleiding	Op termijn	Geen aanleiding
Capaciteit versus leerlingenprognoses			**X**
Eigenschappen gebouw		**x**	
Degelijk en functioneel			X
Passend bij de onderwijsvisie/-concept		x	
Bouwkundige staat pand			x
Flexibiliteit pand		x	
Duurzaamheid		x	
Verhuur en medegebruik			**x**
Samenwerking partners binnen gebouw		x	
Sluit aan op huidige vraag			x
Sluit aan op toekomstige ambities			x
Maatschappelijk			**X**
Positie in de buurt			X
Samenwerking/afstemmingmaatschappelijke organisaties			X

Capaciteit versus leerlingenprognoses

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
De Overhaal - *leerlingen*	75	74	67	66	54	47	49	37

Bij De Overhaal is een dalende lijn te zien. De school gaat volgens de prognoses krimpen met zo'n 30-40 leerlingen. Het voedingsgebied heeft geen uitbreidingen op de planning staan, waardoor stabiliteit van de cijfers vrijwel alleen door zij-instroom van andere scholen kan komen. Voor het schooljaar 2020-2021 blijft het aantal leerlingen daardoor bijvoorbeeld stabiel. Hoe lang deze trend in stand blijft, is moeilijk te zeggen. Krimp is daarmee aannemelijk. De school zit met dit aantal leerlingen onder de opheffingsnorm (78).
De Overhaal heeft nu een oppervlakte van 502 m². Op basis van de leerlingprognoses is de volgende ruimtebehoefte van toepassing:

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	31-32
De Overhaal - *bvo*	577	572	537	532	472	436	446	386

De Overhaal heeft op dit moment een overschrijding van het aantal m² bvo. Er is echter geen sprake van overschrijding voor meer dan 4 aaneengesloten jaren 40m². Een overschrijding van meer dan 40 m² voor meer dan 4 jaar geeft recht op tijdelijke uitbreiding. Daarnaast gaat de school naar verwachting krimpen, waardoor de school voldoende capaciteit heeft.

Eigenschappen gebouw

Het gebouw is gedateerd en sluit niet helemaal aan bij de onderwijsvisie. Groepsdoorbrekend werken is een belangrijk punt uit de onderwijsvisie en wordt nu vormgegeven binnen de mogelijkheden die er zijn. Een grote leerruimte voor instructie en daarnaast diverse soorten werkplekken zouden prettig zijn voor de onderwijsvisie. Daarnaast is er meer verbinding tussen lokalen nodig en meer flexibiliteit. De staat van het pand is prima, maar oostenwind wordt in het pand gelijk opgemerkt.

Verhuur en medegebruik

Een peuter-kleuterklas zou interessant, maar een peutergroep zou door kinderopvang geregeld moeten worden. Schaal en behoefte zijn wellicht niet groot genoeg, maar het zou voor de positionering van de school interessant zijn. Samenwerking met naschoolse opvang wordt momenteel onderzocht, dit vraagt geen wijzigingen van het pand.

Maatschappelijk

In het verleden is geprobeerd samen te werken met KANS, maar tijden sloten onvoldoende aan en ook het animo lijkt te klein.

IX. **Naam:** Bernard Nieuwentijt College (BNC)

Bestuur: ZAAM (Leander Woltinge/

Locatie: Pierebaan 5, Monnickendam

Scorekaart	Directe aanleiding	Op termijn	Geen aanleiding
Capaciteit versus leerlingenprognoses			**X**
Eigenschappen gebouw		**x**	
Degelijk en functioneel			X
Passend bij de onderwijsvisie/-concept		x	
Bouwkundige staat pand			x
Flexibiliteit pand		x	
Duurzaamheid		x	
Verhuur en medegebruik			**x**
Samenwerking partners binnen gebouw	-	-	-
Sluit aan op huidige vraag		X	
Sluit aan op toekomstige ambities		X	
Maatschappelijk			
Positie in de buurt		X	
Samenwerking/afstemming maatschappelijke organisaties			X

Capaciteit versus leerlingenprognoses

1-10-telling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2030
Schooljaar	19-20	20-21	21-22	22-23				
BNC - *leerlingen*								

Het BNC is de laatste jaren gegroeid en vanaf 2020 gedaald naar het huidige aantal leerlingen van ongeveer 300.
De verwachting is dat het aantal jaren rond dit aantal stabiel blijft. Soms 280, mss een keer 305.
Op basis daarvan is de omvang van het gebouw voldoende. In de periode 2014-2019 is het gebouw i.v.m. het toegenomen aantal leerlingen inpandig aangepast en is een extra lokaal gerealiseerd (doordecentralisatievergoeding).

Eigenschappen gebouw

Het gebouw is gedateerd en sluit niet meer helemaal aan bij de onderwijsvisie. Het gebouw is in redelijke technische staat. De Inpandige aanpassingen hebben de functionaliteit van het huidige gebouw vergroot. Verder heeft de school een grote eigen gymzaal en een mooi omsloten achterplein.
De entree van het gebouw nodigt niet uit tot de school, omdat de toegang daarna kruip/door sluip door gaat tot het éigenlijke hart van de school, de trap/centrale hal en lokalen.

Op het vlak van de ventilatie voldoet het gebouw door herinzet van ventilatievoorzieningen uit een ander gebouw onder gezag van ZAAM. De ambitie /wens van school en bestuur zou zijn om een volwaardige HAVO stroom te bieden. De verwachting om op 'korte' termijn dit succesvol te realiseren zijn niet bijzonder. IN kader van het regionaal plan onderwijsvoorzieningen, is daarvoor medewerking nodig van de andere schoolbesturen in de regio, terwijl het aantal leerlingen stabiel lijkt.
De uitstraling van het gebouw past niet bij waar de school (maatschappelijk) wil uitdragen. Het is een gebouw dat redelijk op leeftijd is. Op termijn (10-15 jaar) is aanpak van het gebouw wel nodig.

Verhuur en medegebruik
Het gebouw wordt wel eens incidenteel in gebruik gegeven/verhuurd. Dit vooral vanwege de relatie met de omgeving.

Maatschappelijk

De directeur vervult een belangrijke en beeldbepalende rol bij de positionering van deze locatie van het BNC. Vooral het kleinschalige karakter van de school wordt gewaardeerd ook leerlingen die beter tot hun recht komen met extra aandacht of in een rustige setting weten de school te vinden. Kennen en gekend worden is de kracht en kwaliteit van de school.